

2009

Institut de
cultura ■

[ICUB: MEMÒRIA 2009]

(Aquest document és la base de la memòria que realitza l'Institut de Cultura de Barcelona per a l'Informe anual de les empreses i institucions municipals' -Direcció de Serveis d'Empreses, Ajuntament de Barcelona-, actualitzat amb informacions rebudes amb data posterior al tancament de l'informe esmentat).

Institut de Cultura de Barcelona

Constitució: 10 de novembre de 1995

Objecte social: Promoure la cultura a la ciutat de Barcelona, d'una banda mitjançant programes propis i, de l'altra, donant suport als diferents agents culturals que hi actuen.

President: Im. Sr. Carles Martí i Jufresa

Delegat de Cultura: Sr. Jordi Martí i Grau

Gerent: Sra. Marta Clari i Padrós

Secretaria Tècnica ICUB

Data de tancament: 19 de febrer de 2010

Sumari

INTRODUCCIÓ	5
ANY CERDÀ	6
MUSEUS I PATRIMONI	7
DIRECCIÓ DE CENTRES PATRIMONIALS	7
MUSEU PICASSO	9
DISSENY HUB BARCELONA. DHUB	10
MUSEU DE CERÀMICA	11
MUSEU FREDERIC MARÈS	12
MUSEU BARBIER-MUELLER D'ART PRECOLOMBÍ DE BARCELONA	13
MUSEUS DE CIÈNCIES NATURALS DE BARCELONA. MCNB	13
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA. MUHBA	14
MUSEU ETNOLÒGIC	16
ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT	17
ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA	18
PROGRAMES CULTURALS	18
FÀBRQUES DE CREACIÓ	18
SUPORT A PROJECTES JA EXISTENTS	19
FESTIVAL GREC	19
LA VIRREINA CENTRE DE LA IMATGE	20
LA CAPELLA	21
FESTES	22
FESTIVALS LITERARIS I CONEIXEMENT	25
COOPERACIÓ I RELACIONS SECTORIALS	29
CONSELL DE LA CULTURA DE BARCELONA	29
SUBVENCIONS	30
PREMIS CIUTAT DE BARCELONA	31
SUPORT A LA MÚSICA EN VIU	33
BANDA MUNICIPAL DE BARCELONA	33
COBLA CIUTAT DE BARCELONA	34
BARCELONA - CATALUNYA FILM COMMISSION. BCFC	34
MEDALLES AL MÈRIT CULTURAL I ARTÍSTIC	35
ÀMBIT INTERNACIONAL	36

CONSORCI DE BIBLIOTEQUES DE BARCELONA	37
MUSEU D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA. MACBA	37
MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA. MNAC	38
CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA. CCCB	39
FUNDACIÓ JOAN MIRÓ	40
FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES	40
MUSEU MARÍTIM	40
MERCAT DE LES FLORS CENTRE DE LES ARTS DEL MOVIMENT	41
TEATRE LLIURE	42
L'AUDITORI I L'ORQUESTRA (OBC)	42
<i>MUSEU DE LA MÚSICA</i>	43
PALAU DE LA MÚSICA CATALANA	44
GRAN TEATRE DEL LICEU	45

Introducció

L'Institut de Cultura de Barcelona es va proposar un programa d'acció per l'any 2009 que donava continuïtat a l'esforç desenvolupat en els dos últims anys per executar el Pla Estratègic de Cultura - Nous Accents 2006. Una pla que posa l'accent en la millora de les condicions d'accés i de producció cultural i en la qualitat de les pràctiques culturals de tots els barcelonins. Aquest esforç s'ha traduït enguany en l'execució de molts dels projectes plantejats durant els dos últims anys, i que han de servir per millorar la qualitat dels equipaments culturals de la ciutat. Les línies centrals d'actuació d'aquest 2009 han estat les següents:

L'èmfasi en la **millora de la infraestructura i dels serveis i recursos** dels que aquests equipaments disposen. Fàbriques per a la creació, biblioteques i museus han iniciat obres o s'han obert al públic durant aquest 2009.

Promoure l'accés de tots els ciutadans a pràctiques culturals de qualitat és també un dels objectius sobre els que es fonamenta el projecte cultural de Barcelona. Generar nous projectes, noves mesures, noves programacions destinades a públics més amplis és del tot necessari per a fomentar la creativitat, el coneixement i la innovació a la nostra ciutat. S'ha fet una aposta per acostar l'activitat cultural a tota la ciutadania amb noves propostes d'horaris, tarifes i abonaments: la iniciativa d'obrir els diumenges a la tarda amb accés gratuït o els nous abonaments per als espectacles del Grec, amb una especial atenció al públic jove en són uns exemples.

L'impuls al treball sobre la **Memòria i el projecte urbà metropolità**. La ciutat commemora l'Any Cerdà a partir de Juny de 2009. El projecte Cerdà, un projecte de ciutat ideat ara fa tot just 150 anys, va posar les bases de la modernitat per Barcelona. Aquesta celebració és una oportunitat per promoure una lectura contemporània del llegat de Cerdà, el que passa per promoure el projecte metropolità de ciutat.

La realitat de les **noves fàbriques per a la creació** en la línia de la ciutat com a laboratori cultural. La Central del Circ en ple funcionament de la Carpa, Fabra i Coats amb un programa ja d'usos temporals per a les entitats que ha omplert de creació una part d'aquest gran projecte o La Escocesa que treballa que ja amb la perspectiva de fàbrica de creació.

El **suport als programes artístics**, tant els propis com de les entitats de la ciutat apostant pel treball de qualitat. S'ha continuat treballant amb l'impuls, la innovació i la qualitat en **les festes de la ciutat** actuant en l'àmbit artístic i amb nous espais per a la cultura d'arrel tradicional.

La ciutat lectora continua sent un dels eixos de l'actuació municipal. Aquest any s'han obert tres biblioteques més als districtes de Sant Martí, Sant Andreu i Nou Barris. També s'han presentat novetats en el programa de festivals literaris y aprofitant la celebració dels 25 anys del festival de poesia s'ha fet una edició especial dirigida pels tres últims directors d'aquest festival.

També aquest 2009 ha estat l'any de la signatura del protocol de col·laboració entre l'Ajuntament i la Generalitat per impulsar 4 equipaments museístics i culturals de la ciutat: la creació del Museu Nacional d'Història Natural de Catalunya, la gestió del Disseny Hub Barcelona i del Centre d'Art de Barcelona, i la voluntat de trobar un solar per al nou Museu Nacional d'Història, Arqueologia i Etnologia.

Finalment, l'inici de l'actuació del Consell de la Cultura de Barcelona a través del Comitè Executiu creat a finals del 2008, amb l'atorgament de les subvencions del 2009, la proposta de jurats per als premis Ciutat de Barcelona 2010 i amb la proposta de bases per a diferents concursos de direcció d'equipaments culturals municipals.

Dels programes consorciats, l'esforç en les inversions destacant l'acabament de les obres a les cornises del MNAC i la continuació de les obres al Museu Marítim, a la Fundació Tàpies que permetrà la seva reobertura el 2010, com també obrirà la seu del Teatre Lliure a Gràcia, la sala Maria Aurèlia Capmany del Mercat de les Flors o la quarta sala de l'Auditori.

Els projectes del Departament de Màrqueting i Comunicació s'han caracteritzat pels conceptes d'innovació i estratègia, i es poden resumir en projectes de coneixement de públics i col·lectius (enquestes qualitatives i quantitatives), projectes de millora de la comunicació tant externs (accés i dinamització de les xarxes socials, promocions culturals a través de la web Canal Cultura, comunicació dinàmica als mòbils i el mapa cultural) com interns (aplicatius de mailing per a Relacions Públiques i disseny de la nova Intranet) i projectes de millora de la distribució al territori (expositors i disseny del Tiquet Rambles).

Any Cerdà

El programa Any Cerdà s'ha presentat el mes de març al Consell Promotor creat especialment per a aquesta ocasió, presidit per l'Alcalde i format per entitats i institucions vinculades al món de l'arquitectura, l'urbanisme i la cultura, i implicades en la divulgació i el debat del fet urbà. A partir d'aquesta presentació han tingut lloc algunes activitats, com ara el Seminari "Reconsiderant Cerdà", organitzat per l'Arxiu Històric de la Ciutat o l'exposició "Cerdà, la política pràctica" patrocinada per la Diputació de Barcelona.

L'Any Cerdà s'ha inaugurat formalment, però, l'11 de juny de 2009, data en què s'han acomplert els 150 anys de l'aprovació inicial del Pla Cerdà, per part del *Ministerio de Fomento*. La conferència dels urbanistes Manuel de Solà-Morales i Peter Hall al Saló de Cent de l'Ajuntament, ha donat el tret de sortida oficial a aquesta celebració.

El gruix del programa s'ha posat en marxa a la tardor amb la inauguració de dues de les exposicions principals del programa: "Cerdà i la Barcelona del futur" al CCCB i "L'Eixample Cerdà, 150 anys de modernitat" a les Drassanes, organitzada per la Fundació Urbs i Territori Ildefons Cerdà (FUTIC). També a la tardor s'ha iniciat la campanya de comunicació "Barcelona 2159" per tal de donar a conèixer a un públic més ampli l'efemèride i especialment els continguts del programa Any Cerdà.

En el desenvolupament d'aquest any temàtic han merescut una atenció especial, a més a més dels actes i exposicions diversos previstos fins a juny de 2010, la posada en marxa d'un programa educatiu i la difusió de l'Any Cerdà a través del web. D'una banda, el CCCB ha presentat un projecte pedagògic que posa en relació gran nombre d'iniciatives i projectes per treballar l'urbanisme dins i fora de l'aula. De l'altra, el Navegador Cerdà o l' Arxiu Cerdà són nous instruments que ofereixen una comprensió de l'impacte de l'obra de Cerdà a través dels canals digitals.

Durant aquest any també s'han estat treballant projectes que veuran la llum durant el primer semestre del 2010, i que completaran el programa Any Cerdà, com ara l'exposició "Cerdà i Barcelona. La primera metròpoli 1853-1897", al Museu d'Història de Barcelona, el programa de publicacions i recerca i el Simposi Barcelona PostMetropolis que clourà l'Any amb la presentació d'una agenda de propostes per a la Barcelona metropolitana dels propers anys.

Museus i patrimoni

Direcció de Centres Patrimonials

El 2009 a l'entorn de 3.150.000 persones s'han apropat als museus i centres d'exposicions municipals per visitar les exposicions, participar en alguna de les activitats que s'hi organitzen, o fer consultes als fons bibliogràfics o arxius que aquests equipaments tenen oberts al públic. El registre de totes les activitats realitzades per aquestes persones durant l'any supera els 3.920.000 usos, xifra que demostra l'èxit d'aquests centres que, des de ja fa uns anys, aposten per diversificar i enriquir l'oferta cultural amb activitats que van més enllà del fet expositiu.

Una part d'aquest èxit de públic es pot atribuir a la iniciativa impulsada des de l'Institut de Cultura d'obrir gratuïtament aquests equipaments els diumenges a la tarda. Des del mes d'abril (inici del projecte) fins a finals del 2009, més de 200.000 persones han visitat el conjunt de centres en aquesta nova franja horària. Això suposa que un 15% de les persones que han visitat aquests equipaments durant aquest període ho han fet un diumenge a la tarda. Els equipaments que s'han acollit a la iniciativa són: Museu Picasso, MUHBA, Museu de Ciències Naturals de Barcelona, DHUB, Virreina Centre de la Imatge, Museu Barbier-Mueller, Museu de Ceràmica, Museu Etnològic i Museu Frederic Marès. Aquesta iniciativa se suma a la ja arrelada des de fa uns anys d'obrir gratuïtament el primer diumenge

de cada mes durant tota la jornada, i està destinada a promoure la visita als museus de la ciutat entre la població de l'àrea metropolitana.

Un altre projecte destinat a fer més accessibles les col·leccions dels museus és la de la Nit dels Museus. El dissabte 16 de maig, 27 museus de la ciutat han obert gratuïtament les seves portes entre les set de la tarda i la una de la matinada. Aquests centres han presentat un programa conjunt que incloïa, entre d'altres activitats, concerts, espectacles de petit format, *performances*, projeccions, conferències, recitals de poesia i visites guiades. Com a novetat, La Nit dels Museus ha proposat aquest any 12 itineraris amb diferents temàtiques que, aprofitant la proximitat entre diferents centres, ha permès visitar diversos museus i participar de les activitats de la Nit. A més 42 galeries d'art de Barcelona també s'han sumat a la iniciativa i han obert les seves portes la nit del 16. La Nit dels Museus que enguany ha comptat amb uns 74.000 participants a Barcelona, és una iniciativa promoguda pel Consell d'Europa on hi participen més de 2.000 centres d'àmbits tant diversos com la història, l'art, l'etnografia o les ciències de 40 països.

L'increment de les col·leccions dels museus municipals a través de noves adquisicions i donacions, també ha estat un dels objectius destacats d'aquest any. Les més significatives han estat l'escultura *Nens jugant amb una papallona* d'Antoni Solà, del Museu Frederic Marès; un conjunt de 650 positius d'Eugeni Forcano que ha rebut l'Arxiu fotogràfic de Barcelona; i un dibuix preparatori per a *Las Meninas*, realitzat per Pablo Picasso l'any 1957.

Pel que fa a les inversions, durant aquest 2009 s'ha inaugurat el Centre d'Interpretació de la Via Sepulcral Romana de Vil·la de Madrid (nou espai del MUHBA), s'han iniciat les obres del nou Centre d'Estudis del Museu Picasso i el dia 22 de juny s'ha posat la primera pedra de l'inici de les obres al DHUB de Glòries, paral·lelament s'han acabat les obres al carrer Montcada que han permès traslladar-hi els despatxos de Pedralbes. El Centre d'Interpretació del Park Güell (del MUHBA) i el Museu Frederic Marès s'han tancat temporalment per reformes.

Una nova iniciativa d'aquest 2009 ha estat la primera fase del projecte d'accés en línia a la documentació dels fons patrimonials municipals. L'objectiu del projecte és fer possible la consulta de la informació de les col·leccions d'aquests fons. En aquesta primera fase es contempla la consulta en línia d'una part dels continguts de quatre museus: el Museu Picasso de Barcelona, el Museu de la Música de Barcelona, el Museu Frederic Marès i el Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Progressivament, la resta de museus municipals s'aniran incorporant a la xarxa internacional, possibilitant així l'accés en la seva totalitat als fons patrimonials públics custodiats.

En el marc del conveni de col·laboració entre el Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya i l'Institut de Cultura, s'ha constituït la comissió mixta per tal de coordinar l'actuació d'ambdós en relació a la recerca, l'homenatge, la commemoració i la difusió de la memòria democràtica de Barcelona.

Finalment, s'ha tancat definitivament el Museu Militar. Les peces de titularitat municipal han estat retornades als museus corresponents i han començat les obres de rehabilitació del Castell de Montjuïc

oferint millors condicions als visitants, com són rampes d'accessibilitat, lavabos públics, i altres millores que s'estan dissenyant per anar avançant en els nous usos de l'equipament.

Programa Barcelona Ciència

Des de la celebració de l'any de la ciència el 2007, s'ha consolidat el Programa Barcelona Ciència com una línia estable de treball per apropar la cultura científica a la ciutat. Durant el 2009 s'ha seguit donant suport a iniciatives de diferents agents culturals decidits a fer arribar la ciència a la societat i s'han endegat projectes i activitats que contribueixen a la divulgació del coneixement científic a través d'una oferta d'activitats de qualitat, d'àmplia projecció i que compta amb la complicitat dels diferents sectors culturals.

De gener a abril s'ha desenvolupat l'activitat **EscoLab: l'escola al laboratori** que ha proposat un nou conjunt d'activitats gratuïtes adreçades a l'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat. Vint-i-dos centres de recerca han proposat 50 activitats diferents i per les que han passat 1.990 escolars. Barcelona Ciència ha col·laborat també activament un cop més en La Setmana Mundial del Cervell, una celebració d'abast mundial i que ha acollit uns 800 assistents.

Els dies 13 i 14 de juny s'ha celebrat la **3a Festa de la Ciència**, a l'empleçament habitual del Parc de la Ciutadella. L'edició d'enguany ha proposat un viatge a través dels temps, des de l'origen de l'univers i la formació dels astres a l'aparició de la vida a la Terra. Un viatge per retre homenatge a Charles Darwin, Galileu Galilei i Narcís Monturiol coincidint amb les efemèrides d'aquest 2009. Com a novetat, s'ha presentat un projecte de recerca de primera línia, el Projecte de recerca i desenvolupament de la vacuna per a la SIDA - HIVACAT, que situa el nostre país en la primera línia internacional de la recerca en aquest àmbit, i la primera Mostra Recerca Jove de Barcelona on s'han pogut veure els 28 treballs de recerca de batxillerat seleccionats del primer Premi Recerca Jove de Barcelona.

Finalment, el mes de novembre s'ha celebrat la primera edició de les **Tertúlies de ciència** al Palau de la Virreina, "Mirades entre ciència i art" en les que al llarg de tres sessions, el diàleg entre científics i artistes rellevants del panorama nacional i internacional ha posat de manifest que tant els uns com els altres han buscat inspiració i coneixement en l'art i en la ciència, respectivament. Hi ha assistit al voltant de 120 persones. I, en el marc de la Setmana de la Ciència, s'ha organitzat la V Mostra del Llibre de Ciència, una proposta conjunta de l'Institut de Cultura i CosmoCaixa, amb la col·laboració de la llibreria Laie.

Museu Picasso

Més enllà de la xifra de visitants anuals que depassa el milió, és molt significatiu remarcar que durant el 2009 han crescut tots els indicadors d'activitat. Es pot dir, per tant, que en el museu comença a

quallar un conjunt sòlid de programes públics (activitats, educació i programa social) amb més de 700 activitats i més de 22.000 usuaris.

D'altra banda, aquest any el museu ha continuat incrementant la seva col·lecció, mitjançant l'adquisició de peces molt significatives del període en el que el Museu és la referència, com per exemple s'ha presentat el dibuix a carbonet de Pablo Picasso, *Bohèmia madrilenya (grup d'artistes)*, de 1901, o el dibuix de *Miquel Utrillo i Santiago Rusiñol fumant en pipa*, signat per Picasso, de 1903.

Caldria destacar molt especialment la donació que Catherine Hutin ha fet al museu d'un esbós per a *Las Meninas*, del 1957. El dibuix és l'únic estudi preparatori que es coneix de la sèrie de *Las Meninas*.

S'ha renovat la presentació museogràfica de *Las Meninas*, que en tornar de les grans exposicions al Grand Palais de París i a la National Gallery de Londres, ha estrenat instal·lació.

El museu ha consolidat la nova línia d'exposicions temporals fruit de recerca prèvia, que posen en valor la col·lecció i que aporten nou coneixement i noves lectures a l'entorn de l'obra de Picasso: *Objectes vius*, *Van Dongen*, *Imatges secretes* (oberta fins el febrer de 2010). S'ha presentat en mostra temporal el llibre *La Celestina* i els 66 gravats que Picasso va efectuar per il·lustrar-lo.

En la mateixa direcció de generar nou coneixement se situa la segona edició del curs de Postgrau 'Repensar Picasso', en acord amb la UAB. La col·laboració amb universitats s'ha estès aquest any: fruit d'un conveni amb la UB, el departament de conservació preventiva ha emprès un estudi radiogràfic de les obres, amb un sistema no invasiu, que permet una anàlisi de materials i de pigments en profunditat.

En l'àmbit de proximitat i de relació amb entitats i col·lectius del barri, el museu participa activament al Pla Comunitari del Casc Antic, dins el Programa d'Actuació del Districte de Ciutat Vella i n'ha impulsat la creació de la Comissió de Cultura.

La posada en marxa d'un nou sistema de gestió de públics més la venda d'entrades *online* ha significat la pràctica eliminació de les llargues cues al carrer Montcada.

El web ha triplicat el nombre de pàgines vistes i el museu ha entrat al mes de maig a les xarxes socials, o web 2.0, en què s'ha constituït com a referent entre els museus del país. S'ha obert un blog que en només 6 mesos ha rebut més de 50.000 lectures.

S'han restaurat els sostres del Palau Aguilar, fet que ha propiciat la descoberta d'unes policromies medievals.

Disseny HUB Barcelona. DHUB

El desembre de 2008 es va presentar i inaugurar el Disseny Hub Barcelona (DHUB), el nou centre del disseny de la ciutat. Fins a la inauguració de la seu definitiva que s'ubicarà a la plaça de les Glòries (el 22 de juny se n'ha posat la primera pedra), el Disseny Hub Barcelona desenvolupa la seva tasca en dues seus temporals: DHUB Pedralbes (seu de les col·leccions de: Museu de les Arts Decoratives, Museu

Tèxtil i d'Indumentària, Gabinet de les Arts Gràfiques) i DHUB Montcada (acull les exposicions temporals, galeries d'estudi i activitats).

Respecte a l'increment de col·leccions durant el 2009, s'han adquirit a través de compra el cartell *Anís del Mono* (1899), de Ramon Casas, i el cartell *Mosaicos hidráulicos Órsola Solá y Cia.* (1898), d'Alexandre de Riquer per al Gabinet de les Arts Gràfiques. A més, s'ha rebut la donació de 34 cartells de Francesc Català Roca, José María Cruz Novillo, Manolo Prieto, Josep Pla-Narbona, Ernest Moradell i Arcadi Moradell, d'entre els anys 1964 i 1982. Per a la col·lecció de tèxtil i d'indumentària s'han comprat una cotilla de 1830, un vestit i jaqueta de Junya Watanabe/Comme des Garçons de 1990 i un vestit de Jean Paul Gaultier dels anys 90. A més, 19 vestits de dona i home de David Valls, Josep Font, Ailanto, Custo Barcelona, Julie Sohn, Josep Abril, Giménez y Zuazo, Isabel de Pedro i Antonio Miró, d'entre 1996 a 2005, han estat donats per a la col·lecció. Per a la col·lecció d'Arts decoratives, s'ha comprat un conjunt de dormitori: armari, llit, tauleta de nit, tocador, escriptori, 3 cadires, 2 cadires de braços, canapé, de Joan Busquets, 1902; mobles d'Antoni Badrinas del 1920; un *Secreter "Le Boudoir Améthyste"* de Santiago Marco del 1925; una calaixera tocador catalana d'entre 1780-1810 i dues maquetes, una de "Cinema Way" i l'altra del "Camping La Ballena Alegre". Com a donació, cal destacar diversos objectes de disseny de producte del segle XX com un telèfon, magnetòfon, amplificador, aspiradores, cafetera, 8 premis Delta 2009, una lleixa tocador amb mirall de Lola Castelló, 2006, 4 papers pintats del segle XIX i el número 1 de la revista Little Magazine d'arquitectura "Global Tools", del 1974.

Destacar també que el DHUB ha guanyat el Grand Laus de disseny gràfic als 39ns Premis Laus que organitza l'Associació de Directors d'Art i Dissenyadors Gràfics del FAD (maig). També s'ha atorgat al DHUB els premis: Laus d'Or en la categoria de Disseny Gràfic (Sistema visual petita i mitjana empresa), Laus d'Or en la categoria de Gràfica i Comunicació d'Administracions Públiques (Identitat corporativa), i Laus de Plata en la categoria de Gràfica i Comunicació d'Administracions Públiques (Gràfica).

Museu de Ceràmica

El 2009 s'han fet tres exposicions temporals que han dinamitzat la col·lecció permanent: *Allà on el món s'acaba; Vila Nurbs. Ceràmica i arquitectura;* i *Elegància i Minimalisme. Porcellana imperial xinesa de les col·leccions Baur de Ginebra.* Aquesta darrera mostra s'ha pogut visitar fins el 31 de gener de 2010.

Durant el 2009 han augmentat les activitats complementàries vinculades a la temàtica de les exposicions temporals: s'ha realitzat el cicle de conferències "Memòria medieval", el curs pràctic "Iniciació a la restauració de gerres i pots de farmàcia", el cicle de visites a col·leccions privades "Conviure amb l'art", la visita "Una passejada pel Museu", dirigida a col·lectius desfavorits, i l'activitat lúdica "Juga al tres en ratlla!" amb peces de ceràmica i "Apropa't a les formes i ornamentació dels objectes exposats al Museu de Ceràmica". En motiu del primer diumenge tarda

d'obertura gratuïta del museu, es va organitzar una *performance* a càrrec de l'artista Rosa Cortiella, artista que en aquell moment exposava la seva obra al museu.

Pel que fa al públic escolar, s'han organitzat les visites i tallers didàctics "De l'aigua i la terra al fang", "El pla Cerdà" i la ceràmica modernista".

El mes d'octubre, la família Lincoln ha fet donació d'una gerra d'apotecari catalana del segle XVIII. D'origen anglès i valencià, el col·leccionista Emilio Lincoln (1920-1984) havia reunit centenars de peces de ceràmica catalana a la seva finca "Clos de Mata". Els quatre fills han volgut que la memòria del seu pare es mantingui viva lliurant una de les obres més emblemàtiques de la seva col·lecció al Museu de Ceràmica de Barcelona.

Museu Frederic Marès

Aquest any s'ha iniciat l'execució de la tercera fase del projecte de remodelatge museogràfic de la Secció d'Escultura. El projecte arquitectònic, a càrrec de l'equip d'arquitectes Santiago Vives, Fernando Marzá i Joan T. Ardèvol, permetrà acabar de posar al dia l'exposició de les escultures dels segles XV al XX a la primera planta del museu, com també algunes reformes dels serveis interns. Arran del projecte s'ha intensificat notablement la restauració d'obres escultòriques, fonamentalment talles policromes, que han d'ocupar un lloc destacat en el nou discurs museogràfic.

Des del 6 d'octubre, el Museu Frederic Marès està tancat al públic amb motiu de l'execució d'aquest projecte. Fins a la primavera del 2011, data prevista de reobertura, es pot visitar al verger del museu la mostra "Estem d'obres, visita el nostre pati", que permet entrar, conèixer el centre i seguir l'estat de les obres interactivament des d'unes pantalles tàctils.

Des de l'àmbit de recerca aplicada a les col·leccions del museu, s'ha finalitzat el Catàleg d'escultura i col·leccions del món antic. Fons del Museu Frederic Marès/5, en què han col·laborat diversos especialistes internacionals (la presentació serà al març del 2010), i que forma part d'un projecte de recerca finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació, i s'ha iniciat el Catàleg de moble. Fons del Museu Frederic Marès/6, amb la participació també de nombrosos experts. Alhora s'ha seguit treballant en el Catàleg d'escultura i pintura del segle XIX i XX. Fons del Museu Frederic Marès/7.

Pel que fa a l'increment de les col·leccions del museu durant el 2009, s'ha adquirit a través de compra l'escultura Nens jugant amb una papallona, d'Antoni Solà, que es pogué veure en la exposició "La bellesa ideal. Antoni Solà 1780-1861, escultor a Roma" (abril-setembre 2009). El Museu Frederic Marès organitzà la primera exposició dedicada a l'obra d'un dels grans escultors europeus del Neoclassicisme, editant-ne la seva primera monografia i catàleg d'obres.

Quant a l'àrea de comunicació, s'ha implantat el nou web del Museu, que juntament amb la instal·lació interactiva del verger, són els dos vincles principals de relació amb els usuaris durant tot el període de tancament del centre.

Una millora clau d'atenció al públic ha estat la incorporació d'un sistema d'accés per a persones amb mobilitat reduïda per la porta de la plaça de Sant Iu.

Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí de Barcelona

En general durant aquest 2009 s'ha notat un lleu increment del nombre de visites tant a les exposicions com a les activitats organitzades pel museu. Cal destacar l'exposició "*Obres Mestres de l'Art Precolombí en les col·leccions Barbier-Mueller*" i la itinerància per Santiago de Compostela i Madrid de l'exposició produïda pel Museu "*El Carib precolombí. Ramón Pané i l'univers taíno*".

Pel que fa a activitats educatives, durant aquest 2009 s'ha realitzat el projecte "La ciutat del Cel" amb el CEIP Calderón de la Barca, amb la col·laboració de l'IMEB i la jornada "Art i mite en les cultures primitives", realitzada amb la col·laboració de l'Institut Universitari de Cultura de la Universitat Pompeu Fabra i el taller infantil d'estiu "Terra a la vista!".

També aquest 2009 han tingut lloc les jornades biennals organitzades pels Amics del Museu "Art & Col·leccionisme: l'art o la memòria d'Àfrica", i per tercer any consecutiu el museu s'ha fet ressò del dia dels morts instal·lant un altar de morts segons la tradició mexicana.

Aquest any, el museu ha aconseguit atraure visitants de nous col·lectius a través de la participació del museu en actes de la Setmana de Poesia, del festival internacional de videoart LOOP'09 o el seminari "Art del retrat", relacionat amb l'exposició retrospectiva que La Virreina Centre de la Imatge va dedicar a Javier Codesal.

Museus de Ciències Naturals de Barcelona. MCNB

Enguany, s'ha consolidat el procés d'unificació del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i el Jardí Botànic. S'ha redissenyat i unificat l'agenda d'activitats dels dos centres i s'ha ampliat el tiratge amb la voluntat de guanyar presència i d'arribar a més públic. Pel que fa a les TIC's s'ha publicat la nova web del Museu i també s'ha entrat al món de les xarxes socials a través facebook, blog, i twitter.

Les exposicions que s'han inaugurat durant el 2009 han estat *El Castell dels Tres Dragons. De restaurant a Museu de Ciències Naturals*, *Exploradors: aventura i biodiversitat*, i *Fibres Vegetals. Les fibres ens ajuden a viure*. El Museu també ha organitzat al llarg de l'any activitats periòdiques com ara: club dels llunàtics, aperitius de ciència, activitats familiars. D'altres de caràcter cíclic: els Diàlegs que normalment complementen l'exposició temporal, també els Planta't al Jardí Botànic (festes de primavera i tardor), el cicle + que plantes, etc. Els dies 18 i 19 d'abril el nou Jardí Botànic ha celebrat amb gran èxit de públic el seu desè aniversari amb dues jornades de portes obertes.

Pel que fa a les donacions, d'aquest 2009 podem destacar un Gall Fer, naturalitzat, donat per Roman Mata i Codina, uns ullals d'elefant, donats per Gonzalo González Ruiz i uns 2.750 lots d'espèimens

mol·luscs de Catalunya i la península Ibèrica que constitueixen la col·lecció Miquel Bech donada per la seva vídua, Sra. Francisca Pipó.

El Museu de Ciències Naturals de Barcelona té noves fites que requereixen un decidit pas endavant. Als equipaments ja existents se n'hi sumarà un de nou, l'Espai Blau a l'àrea del Fòrum. Aquest nou centre acollirà les activitats públiques del Museu, com ara l'exposició permanent Planeta vida, les exposicions temporals, les activitats educatives, les familiars i per a joves; i també els cursos i conferències, entre moltes altres propostes. L'objectiu és crear un nou equipament cultural sobre les ciències naturals que ajudi a plantejar preguntes i a trobar respostes davant els grans reptes mediambientals que avui tenim plantejats. Paral·lelament, el Museu està treballant a la resta d'equipaments en nous projectes de futur.

Institut Botànic

L'any 2009 s'ha aprovat el Pla Estratègic de l'Institut Botànic de Barcelona. S'ha posat en marxa la Comissió Rectora de l'Institut en el marc d'allò que preveu el conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i el CESIC.

Com a projectes de recerca destacats cal esmentar: "Conservació i Biodiversitat" amb finançament de la fundació BBVA, i la publicació de l'obra de referència "Systematics evolution and biogeography of the composite", generada pel propi Institut Botànic amb la participació d'uns vuitanta científics d'arreu del món.

Museu d'Història de Barcelona. MUHBA

L'any 2009 s'ha inaugurat un nou centre del museu, la Via sepulcral romana de la plaça de la Vil·la de Madrid. Aquest nou equipament ha suposat la restauració i l'arranjament museogràfic de l'antic espai arqueològic d'aquesta plaça, integrat per una via romana secundària que portava a *Barcino* i de la necròpolis que en els segles I a III es va desenvolupar a banda i banda de la via. L'obertura d'aquest nou centre ha generat la creació de noves activitats estables relacionades amb la seva temàtica.

Enguany el Centre d'Interpretació del Park Güell, a la Casa del Guarda, ha estat tancat per poder fer la reforma de l'exposició permanent. Durant l'any s'han fet els projectes museològic i museogràfic i s'han produït les peces audiovisuals que conformaran la nova presentació. D'altra banda també s'ha encarregat el projecte de rehabilitació de l'antiga fàbrica Oliva Artés, al Poblenou, futur centre dedicat a la Barcelona contemporània, i s'ha treballat en el desenvolupament d'altres projectes patrimonials com el Born, la fàbrica Fabra i Coats, les bateries antiaèries del Turó de la Rovira, la restauració de l'Arxiu Vell i de la capella de Sant Miquel, pintada per Ferrer Bassa, al Monestir de Pedralbes. S'ha renovat també la museografia del Temple d'August.

Pel que fa a les exposicions temporals, se n'han produït o acollit set en total. Destaca l'exposició *Barcelona connectada. Ciutadans transnacionals*, que forma part d'un projecte de recerca del MUHBA

del qual n'han derivat també tota una sèrie d'activitats relacionades (conferències, itineraris, visites comentades). D'altra banda, l'exposició *Barcelona i els Jocs Florals. Modernització i romanticisme* forma part d'un altre projecte de recerca dedicat a aprofundir en les transformacions urbanes i socials de la Barcelona de la segona meitat del segle XIX. Al seu torn, han estat programades un conjunt important d'activitats relacionades amb el tema.

Aquest any 2009 el museu ha consolidat també el format d'itineraris temàtics per la ciutat. En destaquen els 7 itineraris que s'han posat en marxa dins el marc de l'Any Cerdà, així com la nova ruta Barcino/BCN, un viatge d'anada i tornada a la Barcelona romana, que ha propiciat l'edició d'un plànol guia, el primer d'una àmplia sèrie de plànols per la ciutat que el MUHBA té intenció d'anar publicant en els propers anys. Com ja és habitual, a més, s'han programat durant l'any un conjunt nombrós d'activitats, tant a les diferents seus del museu com desplegades per la ciutat (tallers, activitats escolars i familiars, gimcanes, itineraris, viatges, matinals d'autor, casals, ...). A més, entre d'altres activitats de nou format, el MUHBA ha realitzat 10 diàlegs i 8 jornades i cicles de conferències dedicades a la història urbana i el patrimoni.

En el capítol de col·leccions, bàsicament les adquisicions d'enguany corresponen a materials procedents de les intervencions arqueològiques que s'han fet a Barcelona, gestionades i supervisades pel Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona. Destaca, però, l'adquisició del *Retrat de Francesc Pla, veler i diputat dels Col·legis i Gremis de la Ciutat de Barcelona*, de 1801, de l'Escola espanyola.

Des del servei de restauració i conservació s'han estudiat aproximadament unes 150 peces i s'ha treballat en el manteniment dels jaciments arqueològics que configuren el museu i dels materials exposats en les seves sales d'exposició. D'altra banda, s'ha treballat també en la catalogació i digitalització de l'arxiu històric del Monestir de Pedralbes.

Finalment, pel que fa a publicacions, s'ha publicat el número 5 de la revista QUARHIS (Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona), els núm. 2 i 3 de la Col·lecció Documents del Museu d'Història de Barcelona, dedicats a la intervenció arqueològica en cementiris jueus i a la via sepulcral romana de la plaça de la Vil·la de Madrid respectivament, i tres llibres de la col·lecció de monografies *La ciutat del Born. Barcelona 1700*.

El Born

La restauració de l'edifici de l'antic Mercat del Born ha entrat durant el mes de juny en procés de licitació del projecte d'obres a l'estructura de l'edifici, que es restaurarà respectant les mateixes façanes i cobertes. A més, es mantindran les quatre entrades principals, com a eixos bàsics de comunicació amb el barri. A l'interior del recinte quedaran en exposició permanent les restes arqueològiques de la Barcelona del 1700.

Comentar aquí també els estudis que s'estan fent sobre el context històric del Born i que es publiquen a través de la col·lecció *La ciutat del Born. Barcelona 1700*. Aquest 2009 se n'han publicat 2 nous

volums: "Dansa i música" i "Jocs, triquets i jugadors". A finals d'any s'ha publicat i presentat al Saló de Cent de l'Ajuntament, el llibre *La ciutat del Born. Economia i vida quotidiana a Barcelona (segles XIV a XVIII)* fruit de la investigació portada a terme per Albert Garcia Espuche.

Comissió de la Memòria Històrica

Durant l'any 2009, la Comissió ha aprovat la col·locació i inauguració de les següents plaques commemoratives de personatges il·lustres o de fets significatius, relacionats amb la història socio-cultural de la ciutat, que s'especifiquen a continuació: Casal de Montserrat (Lloc on s'hostatjaren grups i entitats que lluitaren pel redreçament de Catalunya, durant la dictadura franquista), Marià Manent i Cisa (Poeta, crític i traductor), Laboratori Microbiològic Municipal (placa recordatoria del seu antic emplaçament), i Joan Vinyoli i Pladevall (Poeta).

Museu Etnològic

El Museu Etnològic ha fet aquest any un intens treball amb col·lectius immigrants de la ciutat a dos nivells: des de Barcelona, treballant amb associacions instal·lades a la ciutat, però també relacionant-se estretament amb alcaldies, universitats i museus dels països d'origen d'aquests col·lectius. Això s'ha fet amb Colòmbia, Equador, Síria, Marroc, Guatemala, i Senegal, entre d'altres. Evidentment, i com en els darrers anys, s'ha treballat també molt intensament amb les associacions de Cultura Popular i Tradicional del nostre país.

Aquest 2009 ha rebut un fort impuls l'Associació d'Amics del Museu Etnològic, que ha renovat la seva junta -ara la presideix la professora de la UB Josefina Roma-, i ha incorporat a 50 experts en disciplines com l'antropologia, l'etnologia o la història, que han ajudat a reforçar els vincles del Museu amb diferents associacions d'arreu del món.

Durant el 2009 és destacable la donació de l'Arxiu / Biblioteca particular de la família Panyella/Amil.

El Museu Etnològic ha desplegat un programa d'activitats molt actiu, on hi destaquen els tallers de Nadal de jocs tradicionals del Marroc, els cicles de narracions de contes d'Àfrica, els diversos concerts de música d'arreu del món, i les presentacions de llibres o de documentals. S'ha pogut visitar l'exposició "*El carnaval de Barranquilla*", fotografies i objectes del Carnaval de Barranquilla, al Carib colombià, declarat per la UNESCO *Obra Maestra del Patrimoni Oral e Immaterial de la Humanidad* l'any 2003. Aquesta exposició s'ha prorrogat fins el Carnaval del 2010.

Des del 4 de juliol i fins el 30 d'abril de 2010 també es pot visitar l'exposició "*Fam i Guerra a Catalunya. Memòria i estratègies de supervivència 1936-1959*", que consta d'un centenar d'objectes de vida quotidiana, documents i fotografies relacionats amb la fam durant la guerra i postguerra al nostre país.

Arxiu Històric de la Ciutat

Les actuacions més destacables de l'Arxiu Històric de la Ciutat durant el 2009 s'expliquen des de diferents àmbits. Des del punt de vista organitzatiu, el fet més rellevant és la definitiva separació de la Secció d'Arxiu Fotogràfic i la seva constitució com a centre independent amb la denominació d'Arxiu Fotogràfic de Barcelona.

Pel que fa a la gestió i tractament dels fons, entre altres actuacions, s'han continuat els treballs d'organització i descripció dels fons arxivístics per facilitar la recerca i posar-los a l'abast dels usuaris i investigadors. Destaquen els treballs de catalogació dels pergamins municipals (segles IX a XVIII) i del fons històric dels Jocs Florals de Barcelona, en motiu de la celebració dels 150 anys de la restauració d'aquest concurs literari.

En el camp de la conservació, s'han realitzat els estudis de conservació i el condicionament de diversos fons i col·leccions, i s'han restaurat documents de tipologies diverses amb un alt valor històric i patrimonial. D'altra banda, s'han continuat i impulsat les accions de digitalització i microfilmació de documents per facilitar-ne la consulta i preservar els originals.

En temes de difusió, s'han desenvolupat nombroses accions de divulgació de l'arxiu, del patrimoni documental i de la història de Barcelona. Destaca la realització d'una jornada de portes obertes el dissabte 13 de juny en el marc de les activitats de la Setmana Internacional dels Arxius, que ha atret més de 2.200 visitants. També cal ressaltar els resultats del programa de visites comentades que l'Arxiu ofereix per a grups universitaris i de recerca, amb un notable increment en comparació a anys anteriors, amb un total de 300 persones. Entre d'altres, destaquen també les activitats desenvolupades en el marc del programa del *Seminari d'Història de Barcelona*, amb un notable èxit de participants i la XI edició del Congrés d'Història de Barcelona amb el títol de *La ciutat en xarxa*. Com a novetat, s'ha iniciat un nou programa expositiu al vestíbul del centre amb el nom *Un tast de l'Arxiu*, consistent en petites mostres de documents dels diferents fons i col·leccions que s'hi conserven, aquest any ha recollit la mostra *Orient a la Biblioteca Massana i Homenatge a Josep M. López-Picó*. El vestíbul de l'Arxiu també ha acollit una exposició amb el títol *Joan Amades, la memòria d'un poble*, produïda per l'Associació Cultural Joan Amades amb motiu del 50è aniversari de la mort del folklorista.

Les dades de consulta dels documents continuen mantenint l'Arxiu Històric de la Ciutat com un dels centres arxivístics de referència per a la realització de treballs d'investigació i recerca històrica. Així, s'han registrat més 11.500 usuaris i prop de 27.000 consultes de documentació.

Respecte l'any anterior es produeix una davallada en el nombre d'usuaris presencials i en el de documents consultats, deguda en part a la no comptabilització dels usuaris i consultes de l'Arxiu Fotogràfic. També influeix en aquesta davallada la possibilitat d'accedir per Internet als diferents recursos electrònics de l'Arxiu i a determinades tipologies documentals incorporades en plataformes digitals (premsa històrica per exemple).

Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Aquest 2009, l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona s'ha constituït com a centre patrimonial independent (fins al 2008 era una secció de l'Arxiu Històric de la Ciutat) i ha registrat un augment de visitants a les exposicions que organitza. La més significativa ha estat *1909: fotografia, ciutat i conflicte*, vinculada a la celebració del centenari de la Setmana Tràgica.

Durant l'any s'han rebut ingressos importants de destacats fotògrafs relacionats amb la ciutat de Barcelona com són Eugeni Forcano i Jacques Leonard. Eugeni Forcano ha donat 650 positius en blanc i negre, de gran format, sobre la vida quotidiana, social i festiva de la ciutat de Barcelona dels anys 60 i 70, i Jacques Leonard ha fet una cessió de 18.000 negatius sobre la comunitat gitana. El material d' Eugeni Forcano serà de consulta pública després d'un tractament arxivístic i de digitalització. Està previst que el proper any 2010, es puguin fer dues exposicions per mostrar una selecció d'aquestes fotografies, una a l'Arxiu Fotogràfic i l'altra a la Sala Ciutat.

Pel que fa al material de Jacques Leonard ingressat a l'Arxiu Fotogràfic serà també de consulta pública després del tractament arxivístic i de digitalització, i està previst mostrar una selecció de les fotografies més representatives en una exposició monogràfica l'any 2011.

Programes culturals

Fàbriques de Creació

A partir de les propostes del Pla Estratègic de Cultura-Nous Accents'06, l'Institut de Cultura, impulsa el projecte de Fàbriques per a la Creació per donar resposta a la necessitat de dotar la ciutat d'una xarxa d'espais de suport a la creació tot rehabilitant espais d'interès patrimonial.

L'actuació del 2009 s'ha centrat en dues línies principals ja marcades el 2008: el projecte de transformació de Fabra i Coats, i la realització de projectes d'adequació i usos d'altres espais, amb acords amb entitats i col·lectius artístics de la ciutat per a la seva gestió.

El mes de novembre, l'Alcalde de Barcelona al costat dels arquitectes responsables de cada projecte, han presentat als mitjans de comunicació els projectes arquitectònics que rehabilitaran i acondicionaran l'antiga fàbrica Fabra i Coats, a Sant Andreu; La Central del Circ, ubicada al Fòrum; Hangar, al recinte de Can Ricart, al Poblenou; l'antiga fàbrica de moneda La Seca, a Ciutat Vella; l'Illa Philips, al barri de La Marina, i la fàbrica La Escocesa, també al Poblenou.

Per la seva banda les "fàbriques" Fabra i Coats i La Central del Circ ja han acollit i organitzat enguany diverses activitats. En concret **Fabra i Coats** ha acollit durant el 2009 entre d'altres propostes, els assajos de les obres "Don Carlo" de Calixto Bieito i "Boulevard" de Carol Lopez i, en el marc del

Festival Grec, ha estat l'escenari de l'obra "Filatura" del Teatro de los Sentidos. També ha estat l'espai de l'Obrador Internacional d'Estiu de la Sala Beckett, ha esdevingut plató de diversos curtmetratges i ha acollit festes, espectacles i celebracions com la Festa del Cervell - Setmana de la Ciència, alguns espectacles de la Mercè '09 o el Lliurament dels Premis FAD 09.

La Central del Circ ha celebrat el mes de setembre el seu primer aniversari d'existència amb una jornada de portes obertes on s'han ofert sessions de treball tècnic, classes de malabars i assajos d'espectacles oberts al públic durant tot el dia. Al llarg d'aquest any d'existència més de 200 artistes, entre companyies i professionals, han passat ja per les instal·lacions de la Central del Circ. L'any 2009 han estat creant a La Central del Circ 27 companyies de circ, s'han fet 5 cursos de formació (seguretat, manipulació, malabars i moviment; clown i tècniques de circ,..), 2 laboratoris i diferents activitats tant per donar a conèixer la seva tasca com de col·laboració amb l'entorn (tallers oberts del Poblenou, Marató de TV3,...).

També el mes de setembre s'ha donat a conèixer el guanyador de la concessió per 10 anys de l'edifici de **La Seca** -antiga casa de la moneda, ubicada al carrer Flassaders, 40. Es tracta del Brossa Espai Escènic amb el projecte que preveu convertir l'espai en un centre de producció i difusió d'activitats interdisciplinàries com ara la dramaturgia textual, la poesia en escena, la música i la dansa, amb una atenció especial a les arts escèniques parateatrals, com la màgia, el circ, les titelles, les ombres xineses o el cabaret.

Suport a projectes ja existents

Una altra línia de treball ha estat el suport i la cooperació amb espais o projectes ja existents a la ciutat. És el cas del projecte **Hangar** ubicat dins el complex de Can Ricart, al Districte de Sant Martí que preparen les obres d'ampliació i de rehabilitació dels espais actuals que s'han d'iniciar el proper any.

En aquesta mateixa línia es troba el projecte d'ampliació de l'**Ateneu Popular de Nou Barris**, espai de creació dedicat al circ que rep el suport de l'Institut de Cultura. Està també previst que s'hi iniciïn les obres d'ampliació, promogudes pel Districte de Nou Barris a través de l'empresa municipal Pronoba.

Festival Grec

El Festival Grec ha arribat l'any 2009 a la seva 33a edició fent gala de la seva aspiració i compromís amb la qualitat. Aquest ha estat el tercer any del Festival sota la direcció artística de Ricardo Szwarcer.

Al llarg d'un mes i mig, entre el 20 de juny i el 2 d'agost, s'han desenvolupat seixanta-sis propostes en el marc del festival. Entre aquestes propostes en trobem 22 de teatre, 10 de dansa, 29 de música, 1 de circ, a més de la instal·lació que s'ha fet a La Capella, l'Obrador d'estiu de la Sala Beckett i les ja

clàssiques col·laboracions amb les Biblioteques de Barcelona amb les activitats Converses i Juliol a les Biblioteques. Aquest any han estat 18 les produccions pròpies del festival.

El Grec'09 ha venut 60.923 entrades d'un aforament total de 110.785, el que representa un 55% de localitats venudes. En aquesta edició, 19 espectacles han exhaurit localitats.

El Teatre Grec ha continuat plantejant-se com a epicentre del Festival. A més d'acollir l'espectacle inaugural, enguany dedicat al circ, ha presentat 16 espectacles més. A l'escenari del Teatre Grec se li ha sumat aquest any l'anomenat "Mirador del Grec", un nou espai escènic de petit format a l'aire lliure.

El Festival ha tingut també activitat a altres espais de la muntanya de Montjuïc: Mercat de les Flors, Teatre Lliure, CaixaForum i Fundació Miró i ha renovat la seva aliança amb els grans equipaments culturals de la ciutat com el MACBA, el CCCB i el Museu Picasso. La col·laboració s'ha mantingut també amb el Teatre Romea, el TNC, la Sala Muntaner, la Biblioteca de Catalunya, l'Auditori, la Sala Beckett i La Caldera. Noves incorporacions han estat el Teatre Borràs, l'antiga fàbrica Fabra i Coats, i La Capella. La Plaça del Rei un any més ha acollit gran part de la música del Festival.

El teatre, com en altres edicions, ha estat el gran protagonista amb 22 espectacles i 149 funcions. El teatre Grec ha acollit 3 d'aquestes produccions, *Inferno* dirigida per Romeo Castellucci, *Edipo, una trilogia* dirigida per Georges Lavaudant, i *Don Carlos*, dirigida per Calixto Bieito. El país convidat d'enguany ha estat Itàlia i, per tant, han tingut un pes destacat les produccions de teatre, dansa i música vingudes d'aquest país. La dansa ha mantingut el paper protagonista que ha anat guanyant en passades edicions del i La Caldera ha esdevingut l'espai de referència per mostrar el treball dels nous creadors.

Pel que fa a la música, 29 propostes han acompanyat les nits d'estiu del festival, 13 dels quals han tingut lloc al Teatre Grec. No ha faltat tampoc en aquesta ocasió la música a la Plaça del Rei i el nou espai Mirador del Grec ha estat testimoni de tres concerts de la Coral Cantiga.

La Virreina Centre de la Imatge

La Virreina Centre de la Imatge ha coproduït dues exposicions amb centres d'art europeus, *Valérie Mrejen, La Place de la Concorde*, amb el Jeu de Paume de París; i *Noh Suntag. Estat d'excepció*, amb el Württembergischer Kunstverein d'Stuttgart.

Pel que fa a les exposicions que s'han pogut veure tant a l'Espai 2 com a l'Espai Xavier Miserachs, destaquen les d'abast més local com *La mort i la primavera. Rodoreda per Villaronga*, sobre el procés de pre-producció de la pel·lícula que Agustí Villaronga mai va poder rodar; o *Javier Codesal, dins i fora de nosaltres*, la primera gran exposició individual d'aquest videoartista poc conegut, malgrat ser un dels pioners d'aquesta especialitat artística. Cal destacar la mirada cap a Àsia que ha dedicat La Virreina aquest 2009: cap a la Índia amb *Jo mateix i l'altre. Retrats en la fotografia índia contemporània*; i a les dues Corees, amb *Noh Suntag. Estat d'excepció*.

El 2009 també ha estat un any de relleus. El mes d'abril s'ha obert un concurs internacional per proveir la direcció del departament d'Exposicions La Virreina Centre de la Imatge. El Comitè Executiu del Consell de la Cultura de Barcelona ha seleccionat un Comitè que, per unanimitat, ha proposat Carles Guerra per substituir Iván de la Nuez, que ha deixat el càrrec després de nou anys al capdavant de les exposicions de La Virreina.

Finalment, cal destacar que l'exposició del fotògraf Agustí Centelles continua la seva itinerància per diferents ciutats que, el mes de juny, l'ha portat fins al *Jeu de Paume* de París.

La Virreina ha participat també en el projecte Tardor Cage - Cunningham. Un ampli programa d'activitats que han recordat a John Cage i Merce Cunningham, dues figures fonamentals per entendre la cultura contemporània.

La Capella

Els aspectes més significatius d'enguany han estat la consolidació del programa BCN Producció que ha arribat a la tercera edició. Aquest programa ofereix possibilitats als artistes vinculats a Barcelona de proposar projectes sota els paràmetres que la convocatòria marca, per ser produïts i exhibits a La Capella. Aquesta edició ha diversificat les activitats de manera que, a més de la producció de cinc projectes artístics que es mostren en una exposició col·lectiva, s'ha generat una nova convocatòria sota la denominació BCNProducció, Espai Cub. A partir d'aquesta convocatòria s'han triat i produït quatre projectes individuals de menor envergadura per a un espai de 3x3x3 metres els tres primers dels quals s'han mostrat el darrer trimestre del 2009 i el quart es mostrarà el gener del 2010.

El projecte Rondabout Encounter Programm d'aquest any s'ha centrat en ajudar a potenciar els intercanvis que ja existeixen en el teixit artístic. Així ha fet possible mostrar els resultats dels intercanvis que en els darrers anys han dut a terme els centres Can Xalant de Mataró i Platform Garanti d'Istanbul. Durant les festes de la Mercè, i amb la ciutat d'Istanbul com a convidada d'honor, s'ha pogut veure l'exposició "Centri/fugacions".

També ha estat important aquest any la col·laboració de La Capella amb d'altres programes culturals de la ciutat. Així s'hi ha celebrat la setmana de la Novel·la Negra, El primer Festival d'Assaig, i s'ha presentat la instal·lació "Paradiso" que forma part de la trilogia de Romeo Castellucci per al Festival Grec.

Cal també destacar l'activitat desenvolupada amb jornades i Tallers com el festival de *performances* Ebent, La trobada de Bloggers i net TV Blocs & Clubs o els taller i seminaris realitzats a l'entorn de les activitats d'Idensitats.

Festes

Cavalcada de Reis

Un equip d'escenògrafs, artistes plàstics, músics i coreògrafs han treballat plegats per aconseguir una renovada Cavalcada de Reis 2009 que ha incorporat nous conceptes i plantejaments artístics. Amb l'Any del Diàleg Intercultural com a rerefons i les referències als diferents països que donen els tres Reis Mags com a punt de partida, s'ha volgut compartir la festa amb els ciutadans originaris d'aquestes cultures per gaudir-la conjuntament.

A més, el 2009 els tres reis han estrenat carrosses. L'escenògraf José Menchero ha estat el seu dissenyador i l'encarregat de concebre tots els enginyers tècnics i mecànics que envolten la cavalcada.

També una patge, la Patge Estel, ha visitat per primer cop Barcelona i ha desfilat obrint la comitiva i anunciant l'arribada dels Reis.

A la Cavalcada 2009 hi ha participat més d'un miler de persones, de les que 450 són alumnes d'escoles de dansa i teatre de Barcelona que han estat seleccionats, un any més, a través de la Crida Artística.

Per altra banda, amb la intenció de facilitar la visibilitat del seguici, s'ha plantejat una cavalcada a dos nivells amb la incorporació de xanquers que han donat vida als personatges més representatius de cada comparsa i també amb la construcció d'unes plataformes elevades 2,80 metres de terra, des d'on actors i ballarins han aprofitat l'espectacle als espectadors més allunyats de la comitiva.

La Cavalcada, que ha estat retransmesa per primer cop per dues televisions, BTV i TVE a Catalunya, ha sumat també 170 professionals, 900 metres d'espectacle itinerant, 5 quilòmetres de recorregut, 15.000 quilos de caramels i un centenar de voluntaris de l'associació Voluntaris 2000.

Festa de Santa Eulàlia

Del 12 al 15 de febrer s'ha celebrat aquesta festa que ha ofert espectacles de circ i de dansa, de gran i petit format, realitzats per companyies de reconegut prestigi, espectacles tradicionals i sessions escolars i familiars.

Com a novetat d'aquest any, la festa ha ampliat la seva oferta d'activitats per arribar al públic adolescent, d'entre 12 i 16 anys, amb un conjunt de concerts de pop rock en horari de tarda-vespre amb grups com Gossos o Miquel Abras.

El públic infantil ha tingut també el seu espai a la festa, amb la lectura del pregó de la Laia per part d'alumnes de diferents escoles de la ciutat, fins a una selecció d'actuacions d'escoles de música, corals infantils i escoles de dansa de la ciutat durant els quatre dies.

Una trentena de museus i centres d'exposició de la ciutat han obert les seves portes i han organitzat activitats adreçades als més petits. També quatre biblioteques de Barcelona (Biblioteca Sant Antoni -

Joan Oliver, Biblioteca Xavier Benguerel, Biblioteca Sant Pau - Santa Creu, Biblioteca Fort-Pienc) s'han sumat a la festa amb la representació de *La teva Laia*.

Algunes de les activitats amb més afluència de públic han estat la Diada castellera, amb l'assistència d'unes 3.000 persones, o el concert de Gossos, amb més de 2.000 espectadors. En total el programa ha comptat amb més d'un centenar d'activitats i unes 80 entitats, institucions i escoles, s'han sumat a la festa, coordinades per l'Ajuntament de Barcelona.

Gran Rua de Carnaval

La Gran Rua de la ciutat ha tingut lloc dissabte 21 de febrer a la Rambla de Guipúscoa. Els dansaires de l'Esbart Sant Martí han configurat la comparsa oficial dissenyada per commemorar el 50 aniversari dels Gegants del Carnestoltes. Els artistes que han dinamitzat la rua han estat: la banda de música B-fanky, Clara Dini i Robert Govern, la companyia Ziga-Zaga.

Un any més, la rumba ha tornat a ser la música oficial de la Rua, amb la cançó del Carnaval composta per Kunam i el grup Marditos Roedores, amb influències del so cubà i la música funky. La participació de 46 comparses i d'un total de 2.640 persones ha fet possible un any més aquest gran espectacle itinerant.

L'acte de lliurament dels 8 premis a les comparses guanyadores, dotats amb un total de 20.000 euros, s'ha celebrat al Centre Cultural la Farinera del Clot, coincidint amb l'enterrament de la Sardina.

Montjuïc de Nit

El dia 4 de juliol, la muntanya de Montjuïc ha estat l'escenari d'una nova nit blanca, la 2a edició de Montjuïc de Nit, amb un ampli ventall de propostes culturals que han inclòs més de 50 activitats d'entrada gratuïta en una programació repartida entre més de 20 espais de la muntanya. S'estima que unes 90.000 persones han participat en el conjunt de les activitats .

La Nit ha ofert una quinzena propostes musicals com la *Nit de rumba al Fossat* amb Ai Ai Ai, Dijous Paella, Los Fulanos, Rumba Vella i el Capità; la Gran Revetlla amb els Sirex que han celebrat el seu cinquanta aniversari al Poble Espanyol o els concerts de The Irrepressibles i La Troba Kung-Fú al Teatre Grec. També s'ha pogut gaudir de quinze exposicions i sis propostes d'arts escèniques com *El món a l'inrevés* amb Teatro de los Sentidos a la seva seu del Polvorí; *Résurrection à la carte* amb Microcosmos Teatre, la peça *A+ cosas que nunca te conté* de Senza Tempo i *Hip-Hop drums*

A més, els barcelonins i barcelonines han pogut participar en inusuals propostes esportives com classes d'equitació nocturnes, natació i activitats lúdicoesportives a les piscines Picornell o una cursa d'automodelisme en plena nit.

La Mercè

Del 23 al 27 de setembre, La Mercè 2009 ha omplert els carrers de festa. Durant cinc dies s'han desenvolupat més de 600 activitats: des de les 75 companyies de circ i teatre de carrer al Castell de Montjuïc i al Parc de la Ciutadella, fins als 100 concerts de música, el festival Àsia o les activitats més participatives com el Piromusical, la Cavalcada, o el Correfoc. El conjunt de les festes ha aplegat prop d'1.600.000 persones.

Algunes de les prioritats de la Mercè'09 han estat oferir una programació àmplia i internacional -amb Istanbul com a ciutat convidada-, així com consolidar l'aposta perquè els creadors locals participin de la festa. La ciutat s'ha obert als artistes catalans, fins i tot amb espectacles creats a mida dels espais, com *Scan Girl*, del videocreador Franc Aleu, als jardins de la Torre de les Aigües i *Consells per l'ànima* de Ramon Colomer i Sílvia Genovés a Fabra i Coats.

Respecte els espais, s'han incorporat a l'itinerari festiu el Museu Marítim, els Jardins del Baluard, el Teatre Grec i la rambla del Raval.

El Festival BAM (Barcelona Acció Musical), el festival de músiques independents ha arribat a la 17a edició, amb 74 propostes musicals programades en 7 escenaris.

Enguany la gran cavalcada de la Mercè s'ha dividit en blocs en referència a les celebracions i homenatges principals d'aquesta festa: l'Any Amades, que commemora el cinquantenari de la mort d'aquest folklorista; l'Any Cerdà, amb motiu dels 150 anys del pla de l'Eixample, i l'Any Monturiol, que coincideix amb els 150 anys de l'avarament del submarí Ictineu. A l'entorn d'aquestes celebracions també s'han dut a terme altres activitats.

La fi del Ramadà ha coincidit amb les primeres celebracions de la Mercè i ha suposat una oportunitat per donar a conèixer entre els barcelonins la cultura islàmica i per compartir amb la comunitat musulmana les dates més destacades del calendari de la ciutat. Les Nits del Ramadà han sumat un concert a l'Auditori i dues nits de música al Parc de la Ciutadella, que han estat el testimoni d'aquest vincle.

Un any més s'han celebrat també amb èxit les jornades de portes obertes a la majoria de museus, col·leccions i centres d'exposicions de la ciutat durant aquestes dates.

El cartell de la Mercè'09 ha estat dissenyat per Pati Nuñez i el pregó de la Festa ha anat a càrrec de Montserrat Carulla i Vicky Peña.

Festivals literaris i coneixement

BCNegra, Trobada de Novel·la Negra de Barcelona.

Del 2 al 7 de febrer s'ha celebrat a Barcelona la 5a edició de BCNegra que ha reunit 78 autors vinguts de 9 països. Especialistes en novel·la negra, editors, traductors, periodistes, músics i membres de cossos de policia han participat en 17 taules rodones i trobades. El certamen també ha sumat dues exposicions: *Descobrint Debry*, a la Biblioteca Jaume Fuster, sobre Pedro Víctor Debrigode i un recull de les portades més significatives del setmanari *El Caso*, al vestíbul del Palau de la Virreina.

El Premi Pepe Carvalho, en homenatge a Manuel Vázquez Montalbán, ha estat en aquesta ocasió per a l'escriptor nord-americà Michael Connely i BCNegra ha homenatjat també als autors Leordardo Sciascia i Roberto Bolaño. A més, en el marc d'aquest programa, s'ha inaugurat una plaça en memòria de Manuel Vázquez Montalbán i s'ha comptat amb la presència de l'escriptor napolità Roberto Saviano en un acte al Saló de Cent.

En aquesta cinquena edició han estat 27, les editorials que han col·laborat junt amb 10 institucions i entitats com l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, la revista *Brigada 21* o el Col·legi de Detectius Privats de Catalunya entre d'altres.

Altres activitats destacades han estat les 3 trobades i lectures dramatitzades dins el cicle *Vine a fer un cafè amb...*, convertides en *Cafè negre* a les Biblioteques Francesca Bonnemaison i Jaume Fuster; i les projeccions de cinema negre dins el cicle *La Claqueta*, a les Biblioteques Francesc Candel, Xavier Benguerel i Les Corts-Miquel Llongueras. Destacar per últim les trobades dels escriptors Andreu Martín i Juan Madrid i el músic Dani Nel·lo amb els participants dels clubs de lectura de novel·la negra juvenil creats a 13 centres de secundària de Barcelona i una nit de tango i paraules a La Capella, amb text i narracions de Raúl Argemí i música en directe.

S'estima que un total de 3.155 persones han participat del conjunt d'activitats.

Barcelona Poesia. Set dies de poesia a la ciutat

La ciutat ha acollit entre els dies 21 i 27 de maig, la tretzena edició de Barcelona Poesia i ha reunit prop de 5.000 assistents. Enguany amb més de 100 activitats de la mà de poetes, rapsodes, músics, actors, ballarins i artistes de diverses disciplines, que han recitat a diferents institucions culturals, associacions, biblioteques, museus, centres cívics, places, jardins i llibreries, entre d'altres espais de la ciutat. S'han fet homenatges a grans poetes com Joan Brossa o Joan Salvat-Papasseit, diverses formes de poesia urbana, jornades de poesia i mestissatge, periodisme i poesia, haikus japonesos, poesia i música, i poesia per a nens.

I com a cloenda de la setmana, la celebració del Festival Internacional de Poesia de Barcelona, aquest any dedicat a Iberoamèrica, i amb motiu de la celebració del seu 25è aniversari dirigit pels seus 3 últims directors: Víctor Obiols, Gabriel Planella i Àlex Susanna.

Barcelona Poesia ha celebrat els 150 anys de la represa dels Jocs Florals d'una manera especial, amb el record de la dimensió històrica del certamen i fent una valoració de la tasca de consolidació i projecció duta a terme durant les últimes tres dècades. El 21 de maig, al Saló de Cent de l'Ajuntament, s'ha celebrat l'acte de lliurament del Premi de Poesia Jocs Florals de Barcelona 2009. El guanyador ha estat Jaume Bosquet, convertit durant un any en el Poeta de la Ciutat.

Enguany, també s'ha lliurat el Premi Extraordinari 150 anys Jocs Florals al millor poema inspirat en el lema tradicional dels Jocs Florals «Fe, pàtria i amor». El guanyador ha estat el poeta de Sant Celoni Jordi Julià, amb el poema 'Amor constant'. L'acte de lliurament del premi s'ha completat amb una lectura de poemes a càrrec de dotze autors, tots ells premiats als Jocs Florals de Barcelona des del 1994: Antoni Vidal Ferrando, Ponç Pons, Antoni Puigverd, Quim Español, Manuel Forcano, Hèctor Bofill, Lluís Calvo, Sebastià Alzamora, Joan Elies Adell, Jordi Julià, Jordi Valls i Maria Josep Escrivà. Així mateix, el Poeta de la Ciutat, Josep Lluís Aguiló, ha recitat un poema escrit per ell especialment per a la commemoració, i s'ha estrenat una nova versió de l'Himne de Joan I, obra de Joan Albert Amargós.

Món Llibre. Festa del llibre per a nens i nenes

El cap de setmana del 18 i 19 d'abril s'ha celebrat la cinquena edició de *Món Llibre*, una festa literària organitzada per l'Institut de Cultura amb la col·laboració de Biblioteques de Barcelona, el CCCB i el MACBA, adreçada a tots els nens de la ciutat i que ha comptat enguany amb uns 12.500 assistents.

Les novetats de *Món Llibre* 2009 han estat: *A la manera de ...* un nou projecte que es fa en col·laboració de destacats artistes de la creació contemporània. Judit Farrés, Jordi Teixidó, Conservas, D'Callaos, Ràdio Bemba, Garotas con Garbanzos i Stella Velilla que han volgut suggerir als infants mil i una maneres d'apropar-se als llibres. També s'ha instaurat la figura de la Convidada Especial amb Leigh Hodgkinson, il·lustradora britànica i directora d'art de la sèrie de dibuixos animats de la BBC *Charlie & Lola* (*Carles i Laia*), que ha ofert xerrades i tallers d'il·lustració per a

nens. Una altra novetat ha estat Bookville, un gran espai dedicat exclusivament a nens majors de 9 anys amb còmics, manga, videojocs i tallers diversos. El disseny d'aquest espai, concebut pels alumnes del postgrau L'Espai expositiu de la UPC, remet a la concepció escènica de la pel·lícula *Dogville*, de Lars Von Trier. També per primera vegada, el grup de Sàvies del *Què Llegim*, integrat per especialistes en literatura per a nens i nenes, han assessorat a les famílies i han recomanat les millors lectures.

El MACBA ha obert les portes durant els dos dies i ha acollit algunes activitats del festival. També s'ha establert per primer cop un pont entre els joves il·lustradors i les editorials, protagonitzat pels alumnes de l'Escola Massana que s'han establert a *Món Llibre* per donar a conèixer la seva obra entre públic i editors.

Destacar per últim que les dues llibreries de la festa, La Central i Laie, han tingut per Sant Jordi un espai de venda dels llibres de *Món Llibre* al pati del Palau de la Virreina.

Assaig general

Del 16 de febrer al 31 de març s'han celebrat a Barcelona les primeres jornades Assaig General, un nou format d'activitat que aborda l'assaig des de tres maneres diferents: una ponència central, una taula rodona posterior i una actuació artística.

Amb aquest programa s'ha volgut oferir una nova perspectiva per a l'assaig que ha arrencat amb un plantejament modest i amb La Capella i la Biblioteca Jaume Fuster com a espais centrals. Les jornades, que han congregat prop de 400 persones, han comptat amb 39 participants entre filòsofs, escriptors, poetes, crítics, editors o artistes i amb el suport directe del Consorci de Biblioteques que ha organitzat un cicle en aquest marc amb assagistes catalans.

Assaig General ha tingut com a directors a tres persones vinculades directament al món de l'assaig: l'assagista i coordinador del centre de noves tendències culturals KRTU, Manuel Guerrero; la traductora, professora de literatura francesa (UB) i codirectora de la col·lecció "Ensayo" a Ellago ediciones, Joana Masó; i el poeta, assagista, traductor i director de la col·lecció d'assaig "Traus" a Lleonard Muntaner Editor, Arnau Pons.

Conferència 11 de setembre

El dia 9 de setembre, en motiu de la diada nacional de Catalunya, el professor emèrit d'Estudis hispànics de la Universitat de Southampton, Henry Ettinghausen ha ofert la conferència "Barcelona un centre mediàtic abans del 1714" al Saló de Cent. Henry Ettinghausen ha publicat nombrosos estudis sobre Quevedo, sobre autobiografies d'aventurers espanyols del segle XVII, i sobre la premsa espanyola i catalana de la mateixa època. Darrerament ha donat conferències sobre les relacions entre escriptors catalans del segle XX, la dreta política i el franquisme. L'any 2003 va rebre la Creu de sant Jordi.

Traduir la tardor

L'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC) i l'ICUB han organitzat el cicle "Traduir a la tardor", un programa de quatre jornades -30 de setembre i 7, 14 i 21 d'octubre- per parlar del fet de traduir des de diferents punts de vista.

Les sessions, que han comptat amb la participació de diferents professionals del món de la traducció, han tingut lloc a La Virreina. La iniciativa s'emmarca en el programa d'activitats "Barcelona, ciutat de la traducció", que l'ACEC ha iniciat a principis d'any, en col·laboració amb l'ICUB, per tal de garantir la presència del traductor literari en les programacions culturals de Barcelona.

Homenatge a Goytisoló

Els dies 24, 25 i 26 de març s'ha realitzat el V Congrés Internacional José Agustín Goytisoló que ha reunit a diversos especialistes nacionals i internacionals en l'obra i la personalitat d'aquest autor. Coincidint amb el desè aniversari de la seva mort, el Congrés ha volgut continuar recordant una de les figures primordials de la cultura a Barcelona.

Organitzat per la Càtedra Goytisoló de la Universitat Autònoma de Barcelona i per l'Institut de Cultura amb la col·laboració de diverses institucions, el Congrés s'ha tancat amb una exposició a la seu de la Fundació Círculo de Lectores i amb una lectura dels poemes més representatius de l'obra de José Agustín Goytisoló. Un dels moments més emotius ha estat sens dubte la xerrada *Érase una vez...* entre Paco Ibáñez, cantautor, i Julia Goytisoló, filla del poeta. A les activitats que s'han celebrat a La Virreina hi han assistit unes 700 persones.

La Setmana Tràgica

Durant el 2009, un programa complet d'activitats que s'ha estès d'abril a octubre ha volgut commemorar el centenari de la Setmana Tràgica (juliol 1909), una de les revoltes populars que més han marcat la història de la nostra ciutat.

Set han estat les exposicions programades: *Barcelona en flames*, al Castell de Montjuïc (del 7 de maig al 18 d'octubre); *Memòria gràfica d'una revolta: la Setmana Tràgica a Catalunya*, a l'Arxiu Nacional de Catalunya (del 12 de juny al 9 d'octubre); *Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna*, a la Residència d'Investigadors del CSIC; *Setmana Tràgica, una crònica documental*, exposició virtual que es podia visitar en línia a partir de l'11 de juny; *1909: fotografia, ciutat i conflicte*, a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona (del 17 de juny de 2009 al 16 de gener de 2010); *Barcelona es revolta: 1909*, mostra de documents al vestíbul de l'Arxiu Municipal Administratiu de Barcelona; i *La Setmana Tràgica als barris de Barcelona. Motius i fets*, exposició itinerant que s'ha inaugurat al mes de setembre del 2009.

També en motiu d'aquesta commemoració s'han celebrat 5 cicles de conferències com el de *Converses a Barcelona: Tràgica, roja i gloriosa: una setmana de 1909* que reuní al Palau de la Virreina, en sessions celebrades durant els mesos de maig i juny, més de 500 persones.

El programa també ha inclòs 8 itineraris, 2 publicacions i el seminari *La Setmana Tràgica de 1909 a Barcelona. Arrels i conseqüències* (21 i 28 d'abril, 5 de maig) organitzat pel Museu d'Història de Barcelona.

+a prop

El dia 23 de gener ha tingut lloc el concert inaugural del Circuit 'Emergents + a prop' 2009 a l'Auditori, amb els grups 'Assemblea' i 'Ultraido'. 'Emergents més a prop' és una iniciativa de l'Institut de Cultura sorgida del projecte anual 'Músiques més a prop' que vol donar a conèixer les propostes més actuals i emergents de l'expressivitat musical de Barcelona. Per aquest motiu organitza, de gener a març, un circuit de concerts de bandes novells als centres especialitzats en música de Barcelona i ofereix els seus treballs a la pàgina web www.bcn.cat/emergents. Aquests concerts s'han fet al Convent de Sant Agustí, a l'Espai Jove Boca Nord, a l'Espai Jove de l'Eixample, al Centre Cívic La Sedeta i al Centre Garcilaso.

Cooperació i Relacions Sectorials

Consell de la Cultura de Barcelona

El 19 de març de 2009 el Ple del Consell de la Cultura de Barcelona ha elegit els membres del Comitè Executiu del Consell de Cultura de Barcelona: Antonio Monegal Brancós, professor titular de Teoria de la Literatura a la UPF. Presideix el Comitè Executiu en la seva condició de vicepresident del Consell de la Cultura; Flàvia Company Navau, escriptora, periodista i gestora cultural; Xavier Cordoní Fernández, investigador i activista en cultura popular d'arrel tradicional; Daniel Giralt-Miracle, crític i historiador de l'art; Joan Ollé Freixas, director de teatre; Rosa Pera Roca, comissària i investigadora cultural, i Eva Vila Purí, música, periodista i economista.

El Comitè Executiu, té un perfil netament independent en el seu funcionament i és l'òrgan que concentra les competències executives del Consell de la Cultura, que es concreten en:

a) Informar amb caràcter preceptiu sobre la creació de nous organismes o equipaments culturals de caràcter municipal; sobre els projectes normatius i reglamentaris municipals que incideixin sobre temes de política cultural o artística; i sobre el nomenament dels responsables dels equipaments culturals municipals. En aquest sentit, durant el 2009 ha informat sobre les Bases del concurs internacional per a la direcció de La Virreina - Centre de la Imatge (i n'ha nomenat el Comitè de selecció, format per set persones independents); sobre les Bases per a l'ocupació temporal de Fabra i Coats (nomenant, també, el Comitè de selecció, format per quatre persones independents); i, conjuntament amb el CONCA, ha informat sobre les Bases per al concurs internacional del Canòdrom-Centre d'Art de Barcelona (nomenant, també, el Jurat, integrat per set persones independents).

b) Participar en la destinació de les subvencions de l'àmbit de cultura, en el marc de la normativa de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest sentit, el Comitè Executiu ha acordat que ell mateix exercirà la funció de la Comissió d'Ajuts a partir de la convocatòria de subvencions de 2010.

c) Proposar els membres dels Jurats dels Premis Ciutat de Barcelona, com ja ha fet en l'edició de 2010, en la qual també ha revisat les Bases dels Premis.

Subvencions

A la convocatòria ordinària de subvencions que realitza l'Institut de Cultura cada any, s'hi han presentat enguany 597 sol·licituds, entre les quals s'han pogut atorgar subvencions a 332. L'import total d'aquesta convocatòria ha estat de 4.551.750 euros, una quantitat lleugerament superior a la concedida l'any anterior.

En la mateixa línia que els darrers anys, l'Institut ha seguit prioritzant el suport a les activitats de difusió cultural, activitats a les que s'ha dedicat un 63% del total de les subvencions concedides. Com en altres ocasions s'ha posat un èmfasi especial als múltiples i diversos festivals que se celebren a la ciutat, molts dels quals s'han consolidat al llarg dels anys, arribant en alguns casos a assolir un important reconeixement i projecció internacionals. Així mateix al 2009 s'ha seguit intensificant el suport a la creació (amb un 22% del total de l'import de la convocatòria), i als projectes d'educació artística (amb uns 100.500 euros, xifra una mica inferior a la de 2008).

L'any 2009 l'Institut de Cultura ha continuat amb la línia oberta l'any anterior de concessió de subvencions destinades a inversions a espais de creació i d'experimentació artística privats. Es tracta d'espais multidisciplinars, que reflecteixen l'evolució de les manifestacions artístiques emergents, tot donant lloc a creacions que superen les definicions artístiques clàssiques. L'any 2009 han estat 4 els espais de creació privats que s'han pogut beneficiar d'aquesta convocatòria (La caldera, Sala El Off, AREA i Tragant Dansa), amb un import total de 50.807 euros. Aquesta línia de subvencions complementa la convocatòria ordinària, la qual no està destinada al finançament d'obres o a l'adquisició d'equipament tècnic. És voluntat de l'Institut de Cultura donar suport a aquells espais de creació que requereixen d'aquest tipus d'inversions, per tal que puguin dur a terme la seva tasca de suport a l'artista en les millors condicions possibles.

Finalment, en l'apartat de les aportacions extraordinàries, trobem les que s'han fet a través de convenis amb entitats com l'Ateneu Barcelonès (per a la remodelació parcial del Palau de Sabadell), el Cercle Artístic de Sant Lluc (per a les obres al palau Mercader), l'Antic Teatre (suport a la reforma del teatre i propera reobertura) i la Casa Amatller.

Premis Ciutat de Barcelona

El dijous 12 de febrer de 2009 l'Auditori ha estat la seu del lliurament dels Premis Ciutat de Barcelona 2008, uns premis que es concedeixen cada any a personalitats i institucions destacades de la cultura i la investigació barcelonines amb l'objectiu de reconèixer les creacions més remarcables de l'any anterior.

El director i escenògraf Iago Pericot ha estat el responsable de l'espai escènic i la dramaturgia de la cerimònia de lliurament. Sobre la base del concepte de l'educació primària com el primer contacte amb la cultura, Pericot ha convertit l'Auditori en una aula d'una escola de l'època de la República.

Els premiats en l'edició 2008 dels premis han estat:

INVESTIGACIÓ CIENTÍFICA

Raúl Méndez, per la publicació de tres articles fonamentals per entendre la regulació del procés de la meiosi.

INVESTIGACIÓ TECNOLÒGICA

Scytl Secure Electronic Voting SA, per la creació i el desenvolupament d'una solució segura aplicada a votacions electròniques.

ARTS VISUALS

Nancy Spero, per l'exposició «Dissidances» presentada al MACBA, testimoni del treball d'una autora compromesa que ha sabut conjugar un sentiment antibèl·lic amb una pràctica i una poètica excepcionals.

DISSENY

Estudi Lagranja, per l'aparcabicycletes Key, perquè proposa un nou model de mobiliari urbà més proper a la ciutadania i que convida a la seva utilització.

Menció especial a l'equip Mater, pel projecte promogut pel FAD.

ARQUITECTURA I URBANISME

Campus de Comunicació de la UPF, pel procés urbà que va arrencar amb el Pla de Can Framis, de Beth Galí, realitzat pels equips de Carlos Ferrater, Xavier Martí i Patrick Genard, i de Josep Benedito, Ramon Valls i Antoni Vilanova.

Menció especial a les administracions, l'associació i la comunitat de veïns, els arquitectes i totes les persones implicades en la intervenció de la Casa Bloc.

PREMI AGUSTÍ DURAN I SANPERE D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Glòria Soler i Cristina Gatell, per l'obra *Martí de Riquer: viure la literatura*, per la seva aportació a la història de la vida intel·lectual barcelonina, des de l'Ateneu dels anys trenta fins a la universitat de la democràcia.

TRADUCCIÓ EN LLENGUA CATALANA

Vicent Alonso, per la traducció de l'obra *Assaigs*, de Michel de Montaigne, atesa la importància de l'autor i de l'obra.

LITERATURA EN LLENGUA CATALANA

Joan Francesc Mira, per la novel·la *El professor d'història*, per la qualitat literària amb què reflexiona a partir d'una anècdota aparentment trivial sobre la solitud, la memòria històrica, la vellesa i altres aspectes de la condició humana.

Menció especial a Jordi Lara, per l'obra *Una màquina d'espavilar ocells de nit*.

LITERATURA EN LLENGUA CASTELLANA

Cristina Fernández Cubas, per *Todos los cuentos*, de Tusquets Editores, que la confirmen com una gran autora de la narració breu.

Menció especial a Cristina Grande, per l'obra *Naturaleza infiel*.

ASSAIG

Julià Guillamon, per la seva obra *El dia revolt, literatura catalana de l'exili*, per la voluntat reeixida de recuperar un llegat destinat a perdre's, amb un gran tremp narratiu i un extraordinari treball d'edició.

MITJANS DE COMUNICACIÓ EN PREMSA ESCRITA

Juan Villoro, pel reportatge «Descobertes 3.000 fotos de Capa de la Guerra Civil», publicat a *El Periódico de Catalunya* el 27 de gener de 2008.

ARTS ESCÈNIQUES

Vicky Peña, per les seves interpretacions en els muntatges *Homebody / Kabul* i *Après moi, le déluge*.

Menció especial a Lluís Solà, pel seu muntatge *Vent d'aram*, de Joan Vinyoli.

DANSA

Germana Civera, per l'espectacle *Fuero(n)*.

MÚSICA

Raül Fernández, Refree, per la diversitat, la quantitat i la qualitat del conjunt de la seva obra al llarg del 2008, de la qual cal destacar el concert dins el cicle «Digressions» a l'Auditori i el disc compacte *Música para el exilio*.

AUDIOVISUALS

Roser Aguilar, per la seva opera prima *Lo mejor de mí*, que mostra la capacitat de transmetre emocions amb senzillesa i efectivitat.

MITJANS DE COMUNICACIÓ EN RÀDIO

L'ofici de viure, de Catalunya Ràdio, dirigit i presentat per Gaspar Hernández, per la innovació que suposa abordar continguts relacionats amb els reptes vitals actuals i el rigor en el seu tractament.

Menció especial al programa *Fricandó matiner*, de RAC 105, dirigit i presentat per Vador Lladó.

MITJANS DE COMUNICACIÓ EN TELEVISIÓ

30 minuts de TV3, com a exponent del treball col·lectiu del reporterisme en televisió, el qual ha consolidat un gènere de referència internacional.

Reconeixement especial a Barcelona Televisió, Televisió Espanyola i Televisió de Catalunya, per la seva implicació continuada en aquest gènere.

MULTIMÈDIA

Rosa Sánchez i Alain Baumann, de KònicThtr, per la instal·lació interactiva *Mur.Muros/Distopia#2*. El jurat valora l'ús innovador de les eines multimèdia i dels llenguatges audiovisuals, així com el desenvolupament del programari i el maquinari.

EDUCACIÓ

Luisa Casas Rojas, professora de l'IES Pablo Ruiz Picasso de Torre Baró, pel projecte teatral que es concreta l'any 2008 en l'obra *Ni Romeo ni Julieta*, amb el suport de l'equip docent i la participació d'alumnes i exalumnes.

PROJECCIÓ INTERNACIONAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Estudi Miralles-Tagliabue, pel projecte del Pavelló d'Espanya a l'Expo de Xangai, atesa la importància dels nous plantejaments i les invencions arquitectòniques que aporta.

Suport a la música en viu

Pel que fa al suport a la música en viu, aquest any 2009 des de l'Institut de Cultura s'ha continuat donant suport a les sales de música a través de la convocatòria anual de subvencions ja que la convocatòria especial per a la infraestructura aquest any s'ha fet des de la Generalitat, tal com s'havia previst.

Per altra banda, s'ha encarregat un informe a juristes especialitzats per tal d'analitzar i proposar iniciatives que permetin millorar les condicions per a la música en viu a la nostra ciutat. La voluntat és que aquestes propostes s'incorporin al Reglament que ha de desenvolupar la Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.

Banda Municipal de Barcelona

La temporada de la Banda Municipal de Barcelona a l'Auditori ha tingut un alt nivell artístic i molts dels concerts han estat retransmesos per Catalunya Música. Per primera vegada s'han posat a la venda abonaments de temporada i s'ha arribat gairebé als 200 abonats. Dos dels concerts s'han fet a la Sala 1

de l'Auditori on s'ha arribat a triplicar el públic assistent gràcies al major aforament de la sala. Durant el 2009 la Banda ha estat dirigida per directors internacionals de renom com Norbert Nozy, Jan Cober, Craig Kirtchoff o Franz-Paul Decker i ha estat acompanyada de solistes com Jonathan Camps, Gratiniano Murcia, Jaume Vilà, Lluís Parés i Katia Novell. Entre el repertori interpretat hi destaquen obres de gran rellevància com la "Suite en sol" de Garreta o "Mort i transfiguració" de Strauss i obres d'autors catalans com Guinjoan, Amargós, Brotons, Puértolas, Moraleda, Garreta o Boliart, algunes d'elles estrenades per la Banda. També en el marc de l'Auditori ha realitzat un cicle de concerts a l'estiu amb programes i repertoris més populars (sarsuela, música americana...) amb l'objectiu d'apropar-se a nous públics. Dins el projecte educatiu de l'Auditori, la Banda Municipal ha seguit realitzant dues audicions escolars, Va de banda i l'Ocell de foc.

Fora del marc de la seva seu actual, la Banda Municipal de Barcelona ha participat activament en la vida cultural de la ciutat i ha intervingut en diferents esdeveniments. En col·laboració amb Parcs i Jardins ha realitzat un cicle de concerts als parcs durant els mesos de juny i juliol. En aquesta segona edició s'ha consolidat ja com una activitat esperada pel públic. El 2009 la formació ha fet un concert al Teatre Grec en el marc del Festival Grec amb un repertori de Sarsuela, acompanyada pels cantants Marta Matheu i Salvador Carbó, dirigida per Salvador Brotons. Com en altres anys, la Banda ha realitzat concerts dins el calendari festiu de la ciutat: dos concerts al Teatre Grec en el marc de La Mercè, un concert de Festa Major a la sala 1 de l'Auditori, un concert a la Plaça dels Àngels per Santa Eulàlia... i altres concerts per molts dels barris de la ciutat.

La Banda Municipal de Barcelona torna a figurar en el paisatge de bandes a nivell espanyol i ha estat la formació convidada al Certamen de Bandes Ciutat de València 2009. També ha estat convidada a la temporada de concerts de Mataró on ha realitzat un concert dirigit per Salvador Brotons.

Tota l'activitat de l'any ha estat compaginada amb els nombrosos actes protocol·laris on ha estat present, com el Dia d'Europa o els Jocs Florals.

Cobla Ciutat de Barcelona

Durant el 2009 la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona ha celebrat el 25è aniversari del seu naixement. La celebració va tenir el tret de sortida amb un concert a l'Auditori, amb la presència de molts dels ex components de la formació (desembre 2008), i ha seguit amb diverses actuacions al llarg de tot l'any 2009. A banda dels concerts que han tingut lloc pels diferents districtes de la ciutat, la Cobla ha actuat també en el marc d'algunes festes ciutadanes.

Barcelona - Catalunya Film Commission. BCFC

Durant el 2009 la Barcelona-Catalunya Film Commission (BCFC) ha atès el 46% de les produccions que s'han registrat a la ciutat de Barcelona (639 sobre un total de 1.377). Aquesta xifra representa un increment del 33% respecte les produccions ateses el 2008, i la xifra més alta des de la creació d'aquesta oficina.

Entre les produccions que ha atès la BCFC hi destaquen, per la seva complexitat i durada, els 46 llargmetratges que s'han rodat a Barcelona, 41 llargmetratges de ficció (34 per a cinema, 5 TV Movies i 2 minisèries) i 5 llargs documentals.

La llista de directors que han rodat a Barcelona aquest any és plena de noms de reconegut prestigi com Alejandro González Iñárritu, Fernando León de Aranoa o Isaki Lacuesta. Així mateix hem pogut veure treballar a la nostra ciutat actors i actrius de renom nacional i internacional com Eduardo Noriega, Jordi Mollà, Santiago Segura, Eduard Fernández, Emma Suárez, Geraldine Chaplin, Belén Rueda o Lluís Homar.

Com en anys anteriors, Ciutat Vella, seguida de l'Eixample i de Sant Martí continuen sent els districtes que acumulen un major nombre de dies de rodatge. No obstant, s'observa una redistribució geogràfica dels rodatges a la ciutat respecte les dades recollides al 2008: l'activitat filmica en aquests tres districtes disminueix lleugerament, mentre augmenten les jornades de rodatge en districtes menys utilitzats fins ara com són Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Andreu.

Per tal d'agilitar i facilitar la petició de permisos de rodatge a la via pública de la ciutat, l'Ajuntament de Barcelona ha creat al llarg del 2009 un nou sistema de sol·licituds que permetrà aconseguir algunes llicències de filmacions i fotografia gairebé de forma automàtica. És un programa pilot, pioner a Europa, que, gràcies a la integració de totes les administracions vinculades amb la via pública, permetrà facilitar la gestió tant al peticionari del permís com als agents implicats en les autoritzacions.

La BCFC enguany ha estat present a diferents mercats internacionals, com el Festival Internacional de Cinema de Berlín (febrer), el Festival de Cinema de Màlaga (abril), el Locations Trade Show de Santa Monica i el Festival Internacional de Cinema de Cannes (maig).

Amb 24 membres nous d'aquest any, la xarxa de la BCFC ja compta amb un total de 111 municipis associats.

A banda del suport al sector audiovisual que l'Institut de Cultura gestiona a través de la Barcelona-Catalunya Film Commission, el 2009 ha iniciat una nova via de suport amb la signatura del conveni entre l'Ajuntament de Barcelona, el Consorci de la Zona Franca i empreses dedicades al sector audiovisual i a la cultura. Aquest acord implica la realització d'un pla director per al desenvolupament d'un parc audiovisual de Barcelona al Polígon de la Zona Franca de la ciutat (als terrenys que ocupava la Seat) i ha de permetre continuar reforçant i ampliant el sector audiovisual i del cinema de Barcelona i Catalunya.

Medalles al mèrit cultural i artístic

Durant el 2009, per acord del Plenari del Consell Municipal, s'han lliurat les següents medalles: la Medalla d'Or al Mèrit Cultural a Raimon Panikkar (31/3/09) i la Medalla d'Or al Mèrit Artístic als fotògrafs Eugeni Forcano, Joan Guerrero i Humberto Rivas (a títol pòstum), (9/11/09).

Àmbit internacional

Pel que fa a la projecció internacional, destaquem la presentació al *Jeu de Paume* de París al mes de juny, de l'exposició de fotografies d'Agustí Centelles, produïda per La Virreina Centre de la Imatge. També destaquen les exposicions d'alt nivell que ha presentat el Museu Picasso, algunes de les quals només es podran veure a Barcelona. És el cas d'"Imatges secretes", que ha permès contemplar, per primera vegada, una selecció d'estampes eròtiques japoneses que formaven part de la col·lecció privada de Picasso i que actualment es troben en mans dels seus hereus, sense haver estat mai exhibides.

En l'àmbit de la cooperació destaca la participació d'Istanbul com a ciutat convidada a la Mercè del 2009.

Pel que fa a l'Agenda 21 de la Cultura fer esment que el dia 8 de maig s'ha celebrat el 5è aniversari de l'aprovació de l'Agenda 21 de la cultura. Més de 350 ciutats, entitats o organismes, s'hi han adherit fins ara. En motiu d'aquest 5è aniversari (i també del 20è aniversari de l'Observatori de les Polítiques Culturals, a França), el Palau de la Virreina ha acollit durant el mes de juny el seminari "Cultura, desenvolupament sostenible i governs locals". Recordem que Barcelona presideix la Comissió de Cultura de Governos Locals Units des de fa uns anys.

També al mes de juny ha tingut lloc, al Campus Euroafricà de Cooperació Cultural de Maputo, el taller "Ciutats africanes i cooperació cultural local", en cooperació amb el OCPA (Observatorio de Políticas Culturales de África) i la Fundació Interarts.

S'han publicat també els informes "Ciutats, cultures i desenvolupament", "Cultura i desenvolupament sostenible" i "Polítiques culturals locals i Objectius del Mil·lenni", amb partenariats amb la UNESCO i el suport d'AECID; "L'Agenda 21 de la cultura a França: estat de la qüestió i perspectives"; l'informe que celebra el cinquè aniversari de l'Agenda 21 de la cultura, amb 20 articles d'alcaldes, regidors i líders de la societat civil, i un mapa de la ciutat imaginària de l'Agenda 21 de la cultura. La web, actualment és disponible en 17 llengües.

Destacar també que la Comissió de Cultura de CGLU ha assolit l'estatus d'observador als òrgans de la Convenció sobre la Diversitat Cultural de la UNESCO i que està participant en los processos de gestió del programa "Xarxa de ciutats creatives". La Comissió ha participat també en el procés "Vers un nou model per a les polítiques culturals", convocat per la Divisió de les Polítiques Culturals i del Diàleg Intercultural.

Consortcis i fundacions

L'Ajuntament de Barcelona participa, a través de l'ICUB, en els consorcis i fundacions que gestionen les principals institucions culturals de la ciutat. La partida destinada als diferents consorcis i fundacions en els que l'Ajuntament participa en la seva direcció ha estat de 38.354.828 euros de transferències corrents i 9.760.049 euros de transferències de capital.

Consortci de Biblioteques de Barcelona

El 2009 la xarxa de les Biblioteques de Barcelona ha crescut amb tres nous equipaments: la biblioteca Zona Nord al districte de Nou Barris, La Sagrera-Marina Clotet al districte de Sant Andreu i Poblenou-Manuel Arranz al districte de Sant Martí. Amb aquests nous equipaments ja són 35 les biblioteques públiques de la ciutat, pràcticament el doble que a l'inici del Pla de Biblioteques 1998-2010 (exactament un 94% més). Pel que fa als metres quadrats les noves incorporacions han significat un creixement del 10,7% respecte l'any 2008, arribant a finals d'aquest any als 48.373 m2 dedicats al servei bibliotecari.

Durant aquest any el conjunt de biblioteques han rebut 6.119.285 visites, i un 45,6% dels ciutadans (739.817) ja disposen del nostre carnet d'usuaris que els dona accés al préstec de documents, l'accés gratuït a Internet i altres avantatges en diversos equipaments culturals de Barcelona, com ara descomptes a museus, teatres o llibreries.

El 2009 ha estat també l'any del desenvolupament de nous canals d'informació als usuaris: en acabar l'any totes les biblioteques disposen de web pròpia i s'ha impulsat el servei *Més biblioteques*, un butlletí electrònic que de manera periòdica informa als usuaris sobre les activitats i les novetats en els serveis de la xarxa i de cadascuna de les biblioteques.

Museu d'Art Contemporani de Barcelona. MACBA

L'any 2009 ha suposat la consolidació del nou equip directiu, encapçalat per Bartomeu Marí com a director. Al llarg d'aquests dotze mesos el MACBA ha incrementat en gairebé un 6% el nombre d'usuaris, majoritàriament públic local. La Col·lecció MACBA ha jugat un paper important en aquest increment. Entre maig i agost i sota el títol "Temps com a matèria", les tres plantes del Museu i la Capella MACBA s'han dedicat a mostrar les noves adquisicions (unes 250 obres d'artistes cabdals d'artistes com Muntadas, Ignasi Abellí, Constant, Hans Haacke, Matt Mullican, Lawrence Weiner, Eulàlia Grau, Soledad Sevilla, i Rita McBride, entre d'altres) i a fomentar el debat al voltant de la Col·lecció amb "El principi d'incertesa", un extens programa de cinema, performances, conferències i debats.

De forma paral·lela, l'exposició itinerant "Més enllà de l'objecte", formada per una selecció d'obres significatives de la Col·lecció, s'ha pogut veure a Tortosa, Manresa, Figueres, Mataró i Granollers. Entre les exposicions temporals també cal destacar les dedicades a Cildo Meireles, organitzada amb la Tate Modern de Londres, i a John Cage, coproduïda amb el Henie Onstad Art Centre (Noruega). Thomas Bayrle, Joan Rabascall i Ray Johnson han estat altres figures importants de la programació d'enguany. La proposta educativa ha ofert com a novetat el projecte "Tot el que ens envolta és música!", lligat a l'exposició temporal de Cage. Aquest projecte s'ha afegit a programes consolidats com "Expressart. Museu portàtil", adreçat als cicles d'infantil i primària i ESO, i "Lectures d'una Col·lecció", adreçades a secundària i batxillerat. També cal destacar el seminari del PEI obert "Guattari no deixa de proliferar", moderat per Suely Rolnik, i la primera part del curs d'art i cultura contemporanis "Història de les exposicions: més enllà de la ideologia del cub blanc", que ha proposat un primer recorregut per algunes de les exposicions més emblemàtiques de la segona meitat del segle XX, amb la participació de Germano Celant, Brian O'Doherty i Ana Longoni. El MACBA produeix el 90% de les activitats que presenta.

Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC

L'any 2009 el MNAC ha iniciat la celebració del seu 75è aniversari, motiu pel qual s'han dut a terme diverses activitats. Destaquen les exposicions *Convidats d'honor*. Exposició conmemorativa del 75è aniversari del Museu Nacional d'Art de Catalunya, que acull 75 obres mestres de l'art català; *La princesa sàvia. Les pintures de Santa Caterina de la Seu d'Urgell*, coorganitzada pel MNAC i pel Museu Episcopal de Vic; i *Els ibers, cultura i moneda*, l'objectiu de la qual és analitzar tot allò que el numerari dels ibers aporta al coneixement de la seva cultura.

Fora d'aquest context s'han realitzat altres exposicions temporals al llarg de l'any. Primerament, es van dur a terme les exposicions *Sorolla. Visió d'Espanya*. Col·lecció de la Hispanic Society of America, organitzada per Bancaja, que reunia el conjunt dels 14 panells pintats per Joaquim Sorolla per decorar la biblioteca d'aquesta institució de Nova York; i *Sorolla. Visió d'Espanya. Procés creatiu*, organitzada pel MNAC, que mostrava una selecció de 50 dibuixos preparatoris pertanyents al Museo de Sorolla de Madrid i a la Hispanic Society of America. Posteriorment, es van realitzar les exposicions *Això és la Guerra! Robert Capa en acció*, coproduïda pel MNAC i l'International Center of Photography of Nova York, que estava formada per 150 fotografies que Robert Capa va realitzar com a reporter de guerra entre els anys 1930 i 1940; i *Gerda Taro*, constituïda per 83 fotografies i 10 objectes, que representa la primera exposició retrospectiva dedicada a aquesta fotògrafa de guerra. No ens podem oblidar de la mostra fotogràfica *Fem memòria. La Guerra Civil a través de les vostres fotografies* que s'ha pogut exposar gràcies a la participació desinteressada de gent anònima que, mitjançant una iniciativa conjunta del MNAC i de El Periódico, va enviar les seves fotografies familiars, majoritàriament inèdites, de la Guerra Civil.

L'activitat pública del Museu s'ha complementat amb tot un seguit de cursos, conferències i seminaris especialitzats i de tallers i activitats escolars entre les quals cal destacar el taller Les fades que no s'enfaden amb la participació de més de 300 persones i l'activitat Una mà de contes del MNAC, iniciativa conjunta del Museu amb TVC, que proposa una visió diferent de les col·leccions del MNAC a través de 20 històries inspirades en obres de la seva col·lecció permanent.

Aquesta àmplia oferta d'activitats es completa amb la realització de tres concerts dins el programa Diumenges amb música i amb la celebració de tot un seguit de nits al MNAC amb visites comentades i actuacions musicals, com la Nit dedicada a Sorolla, Montjuïc de Nit, Dijous d'estiu al MNAC, Nit 10 de TVC, Nit europea dels museus i la Nit d'aniversari del MNAC.

D'altra banda, cal destacar també la intensa tasca desenvolupada en l'àmbit de la restauració i la conservació preventiva i la rellevància de les noves adquisicions incorporades a les col·leccions, com l'originada per la compra de l'obra de Ramon Casas Toros (estesa de cavalls) anomenada també *A l'estiu tota cuca viu*, amb la qual es completa el conjunt de pintures i dibuixos d'aquest artista que conserva el Museu.

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. CCCB

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona centra la seva activitat en tres eixos diferents: les exposicions, els festivals i les trobades de reflexió. En aquesta última línia és on cal destacar les jornades emmarcades en la proposta *I+C+i. 2009 Investigació i innovació en l'àmbit cultural*. S'han fet 8 sessions de debat i reflexió sobre diferents àmbits de la innovació en cultura. També el Cicle sobre ciutats del Pròxim Orient que amb diferents sessions durant tot l'any o la proposta *Now* focalitzat en les transformacions científiques, tecnològiques, artístiques, socials i espirituals que estan tenint lloc a l'inici del segle XXI.

Pel que fa a les exposicions, aquest any s'han pogut veure *Il·luminacions. La Catalunya visionària* de febrer a maig i *Bamako. VII Trobada africana de fotografia* de febrer a juny, la mostra "Quinquis" de maig a setembre que ha estat visitada per 40.000 persones o "El Segle de Jazz" de juliol a octubre amb més de 35.000 visites. El mes d'octubre s'ha inaugurat l'exposició *Cerdà i la Barcelona del futur* emmarcada en la celebració de l'Any Cerdà del qual el CCCB en fa la coordinació.

Els festivals, relacionats amb diferents disciplines i formats, han estat presents durant tot l'any al CCCB. Docúpolis, OVNI o Gandules'09 són algunes de les propostes audiovisuals més esperades, però també festivals de música com el Festival de Flamenco de Ciutat Vella, Zeppelin o la celebració de la 6a edició del Festival Hipnòtik (que enguany ha celebrat els 25 anys de l'arribada del hip hop a Espanya), han atret tota mena de públics al centre.

Aquest any s'han iniciat les obres de remodelació de l'antic teatre d'aquest centre que es preveu que tinguin una durada de 2 anys i també des del CCCB s'està portant la secretaria tècnica de l'Any Cerdà.

Fundació Joan Miró

Durant el 2009 la Fundació Miró ha continuat amb la línia d'exposicions internacionals de les que cal destacar la iniciada el mes de febrer *Kiki Smith. Her Memory* o *Miró-Dupin, Art i Poesia* inaugurada el mes de juny i amb més de 150.000 visites totes dues mostres.

També s'han fet un gran nombre d'activitats de difusió de l'obra de Joan Miró així com la programació habitual adreçada a escolars, públic infantil o famílies de manera continuada.

Cal destacar també que s'han estat realitzant les obres de remodelació del conjunt de l'edifici.

Fundació Antoni Tàpies

La Fundació Antoni Tàpies va tancar les seves portes al públic al gener de 2008 per dur a terme una reforma arquitectònica de la seva seu.

Durant el període de tancament, la Fundació ha reforçat el seu programa educatiu desenvolupant noves activitats i propostes: l'activitat familiar *Pintar en sabatilles. Aproximació a Antoni Tàpies*; i l'activitat *Antoni Tàpies i l'esfera pública. Itinerari*. També ha participat a la Nit dels Museus i el Dia Internacional dels Museus amb la proposta *Espai imaginat / Espai públic*.

Durant la tardor de 2009, la Fundació Antoni Tàpies va participar en "*Jo cuino i ell renta els plats*". *Cage + Cunningham*, un programa d'activitats culturals articulats al voltant de la relació creativa i l'obra de John Cage i Merce Cunningham.

Durant el 2009 la Fundació Antoni Tàpies va presentar les següents novetats editorials: *Arxiu F.X.: La ciutat buida. Política* (llibre-objecte de caràcter lúdic que recull els resultats materials, visuals i escrits de l'exposició de Pedro G. Romero *Arxiu F.X.: La ciutat buida. Comunitat*), *Con y contra el cine. En torno a Mayo del 68* (publicació del cicle de cinema amb el mateix nom), *Tàpies. Obra gràfica/ Graphic Work 1987-1994* (4t. volum de l'obra gràfica raonada d'Antoni Tàpies) i, juntament amb l'Indiana University Press, *A Personal Memoir. Fragments for an Autobiography (Complete Writings. Volume I)*, el primer dels dos volums que reuniran tota l'obra escrita d'Antoni Tàpies en anglès.

Museu Marítim

S'han iniciat les actuacions previstes en el "pla de restauració de les Drassanes Reials de Barcelona" que comprèn la restauració de les gran naus i el disseny d'una nova museografia per a l'exposició permanent, executant la primera fase del projecte de idees. Per aquest motiu s'ha hagut de clausurar un 70% de l'exposició permanent, però s'ha pogut mantenir tots els espais de les exposicions temporals. Al mateix temps s'ha continuat treballant pel reconeixement de l'edifici a nivell internacional, presentant la candidatura al Sello Europeo de Patrimonio Cultural.

El 2009 s'ha consolidat i impulsat el programa d'activitats per tots els sectors de la societat, destacant-se aquells adreçats al públic escolar i reforçar la línia iniciada a l'any anterior entre el museu i el públic infantil fora de l'horari escolar. A nivell comunicatiu s'ha implementat la nova imatge, comunicació i difusió desenvolupada l'any anterior, destacant la nova Web.

Respecte les exposicions temporals, han estat obertes al públic durant l'any un total de 12, de les quals cal destacar: "Els grans viatges de Zheng He", "Inmersió. La conquesta del fons del mar", "Retrat de la Barcelona marítima. Una visió de Francesc Soler i Rovirosa", "El Marítim entre bombes" i "Barcelona, una ciutat, un port"; i també les dues exposicions a la sala Marquès de Comillas del Museu: "Tutankamon. La tomba i els seus tresors" i "Cerdà. 150 Anys de modernitat".

Finalment, s'ha continuat amb la línia de publicacions especialitzades i amb els premis i beques per a la promoció de la recerca i els estudis de la història de l'edifici de les Drassanes Reials, la història de la Barcelona marítima i la cultura marítima en general.

Mercat de les Flors Centre de les Arts del Moviment

La programació del Mercat ha aconseguit un total de 35 espectacles i 206 funcions, i s'ha articulada a partir de dos fils conductors: "Noves cartografies", que ha permès mostrar espectacles vinguts d'arreu, amb presència de creadors reconeguts com Bill T. Jones, Les Ballets C de la B o Michèle Noiret, i "Memòria, aquest diàleg amb el present", que ha estat el *leit motif* d'una programació-panoràmica de la dansa del segle XX. En aquest marc ha tingut lloc l'actuació de la Merce Cunningham Dance Company (amb la participació d'artistes visuals com Antoni Tàpies i Eulàlia Valldosera), dins del programa "Jo cuino i ell renta els plats" dedicat a Cage i Cunningham i coorganitzat pel MACBA, la Fundació Antoni Tàpies, l'Arts Santa Mònica, BCN216, Conservas, Tantarantana i el Mercat. També s'ha aprofundit en la línia de coproduccions amb espectacles de Salva Sanchís, Sol Picó, Blai Mateu i Tapeplas, entre d'altres, així com s'ha prestat atenció a les propostes artístiques més novadores en l'àmbit del flamenc. La programació d'espectacles familiars dins del cicle Dan Dan Dansa ha comptat amb un conjunt de propostes que s'han articulades en paral·lel a programes i activitats adreçats a la comunitat educativa.

Pel que fa a programes de formació de públics, s'ha organitzat el cicle de conferències "Centdanses: històries de la dansa del segle XX" juntament amb el Liceu, MACBA, TNC i Teatre Lliure, el programa "Mitja hora abans", sessions d'introducció als espectacles coordinades per Toni Jodar, així com trobades amb coreògrafs i ballarins. El Mercat també ha continuat treballant en xarxa amb altres institucions i equipaments culturals per implicar-se en la creació de públics per a la dansa. En l'apartat de publicacions i audiovisuals, el Mercat ha iniciat dues noves línies editorials vinculades a la dansa: la col·lecció Cos de Lletra, dedicada a textos que vinculen dansa i pensament, i la col·lecció de DVD educatius lligats a la programació familiar Dan Dan Dansa.

En el panorama internacional, el Mercat de les Flors ha rebut el Premi 2009 a la Millor programació de dansa a la Fira Internacional de Teatre i Dansa d'Osca.

Per últim, destacar que d'agost a desembre s'han realitzat les obres de la 1a fase del projecte de reforma de l'edifici del Mercat de les Flors que ha consistit principalment en refermar els fonaments de l'espai, actualitzar l'aparell tècnic i els camerinos, i habilitar un nou foyer i una nova sala polivalent. Durant aquests mesos s'ha tancat la Sala Maria Aurèlia Capmany, que s'espera que pugui tornar-se a obrir el maig del 2010.

Teatre Lliure

Durant el 2009, la Fundació Teatre Lliure ha acollit 389 representacions que han estat vistes per 78.185 espectadors. En l'àmbit de las produccions pròpies de teatre contemporani, el 2009 el Teatre Lliure ha ofert 9 espectacles a les sales de Montjuïc: *Dead Cat Bounce*, de Chris Kondek i Piturrino fa de músic, de Carles Santos (tots dos dins del cicle Radicals Lliure); *Solo ante el peligro* i *Corazón lengua*, d'Alfonso Vilallonga; *Nixon-Frost* i *Nixon-Frost (unplugged escènic)*, de Peter Morgan, dir. Àlex Rigola; *Alícia* (un viatge al país de les meravelles) dir. Carlota Subirós i *Ludovicus Carolus*, dir. Alícia Gorina (tots dos a partir de Lewis Carroll); i *Rock'n'Roll*, de Tom Stoppard, dir. Àlex Rigola (Premi de la Crítica de Barcelona 2009 al Millor Espectacle Teatral i a la Interpretació Femenina i Premi Butaca per Rosa Renom), reposició del muntatge presentat la temporada passada.

En l'àmbit de les coproduccions, el 2009 es van presentar 13 espectacles, destacant *La forma de les coses*, de Neil LaBute, dirigida per Julio Manrique, Premi Butaca al millor espectacle de petit format i a la millor direcció o *Mort d'un viatjant*, d'Arthur Miller, dirigida per Mario Gas, Premi Butaca al millor actor i al millor actor de repartiment.

El Lliure va comptar també amb la presència de companyies i creadors convidats com Albert Pla, el Teatro de La Abadía, el Circ Cric i, en l'àmbit internacional, Frank Castorf, Daniel Veronese, Anne Teresa de Keersmaecker, Jan Lauwers i Claudio Tolcachir. El cicle Radicals Lliure va comptar un any més amb espectacles en coproducció en els que es presenten noves propostes artístiques i llenguatges escènics.

S'ha participat també en Festivals com en el Festival de Barcelona Grec'09 amb cinc espectacles de primera línia nacional i internacional i s'han continuat exportant diverses produccions a festivals nacionals i internacionals.

L'Auditori i l'Orquestra (OBC)

L'any del desè aniversari de la inauguració de l'Auditori s'ha caracteritzat per la consolidació de la seva pluralitat de línies de programació musical i per una molt lleugera disminució d'activitat i de públic, malgrat l'entorn de recessió econòmica i el tancament de la Sala 3 Oriol Martorell per les obres de construcció de la futura Sala 4. El conjunt dels concerts que han tingut lloc a l'Auditori, més els organitzats per l'entitat fora de les sales, els han seguit 571.242 persones.

L'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC) és el primer grup resident de l'Auditori i el més destacat en quantitat de concerts, volum de públic i pressupost econòmic. La seva temporada simfònica aplega més de 10.000 abonaments i ha ofert l'any 2009 un total de 125 concerts (amb 185.520 assistents), dels quals tres a Lleida, tres a Girona i dos a Tarragona; també s'han fet concerts extraordinaris a Manresa, Terrassa, Vila-seca i Tolosa de Llenguadoc.

En col·laboració amb L'Auditori:Educa, l'OBC ha programat l'espectacle familiar i escolar *Guia de Britten*, amb 17 concerts i 9.531 assistents. L'entitat ha mantingut un any més la política d'obres d'encàrrec i estrenes de compositors, alhora que ha anunciat que a partir de l'any vinent el seu nou director titular i artístic serà el mestre Pablo González.

La prioritat de l'Auditori d'ampliar l'abast social de la música i la creació de públic de demà s'ha traduït l'any 2009 en el departament L'Auditori:Educa, en la celebració de 390 concerts escolars i familiars (190.480 assistents) i de 49 concerts participatius (61.879 assistents), dins i fora de l'Auditori.

La temporada de música de cambra ha continuat comptant amb el Quartet Casals com a grup resident; aquest cicle de 24 concerts ha sumat 8.286 assistents. Entre altres estils i gèneres de l'ampli ventall de músiques, l'Auditori organitza simultàniament cicles estables i festivals anuals de música antiga, música contemporània, cant coral o música de cobla, tot sovint amb la participació de grups residents com el dirigit per Jordi Savall, l'orquestra Bcn216, l'Orquestra Àrab de Barcelona, etc.

El departament L'Auditori:Moderna convoca concerts de jazz, músiques del món i música moderna, amb un total de 32.449 assistents l'any 2009. El seu Festival Músiques del Món ha canviat de format i s'ha dedicat per primera vegada a una àrea geogràfica en particular, l'Àfrica negra.

El quart any d'existència de L'Auditori:Apropa, programa social d'assistència a concerts destinat a acostar la música als col·lectius en situació d'exclusió social, ha significat l'assistència de 13.307 persones.

El Centre Robert Gerhard, en la seva tasca de promocionar i difondre el patrimoni musical català, ha impulsat o col·laborat en edicions discogràfiques de compositors com Domènec Terradellas, Isaac Albéniz i Baltasar Samper, així com del gènere de les «ensalades», músiques de la guerra de Successió i la tragèdia càtara.

A banda dels concerts a Barcelona, alguns dels concerts de l'Auditori han viatjat per diversos indrets de Catalunya, d'Espanya i de l'estranger.

Finalment, la creació d'Amics de l'Auditori ha suposat durant el segon any d'activitat un total de 16.100 assistents inscrits, que gaudeixen gratuïtament d'informació privilegiada, descomptes especials, sortejos d'entrades i ofertes promocionals, fins i tot a través de SMS i correus electrònics informatius, en funció de la quantitat de vegades que validen el seu carnet a l'entrada de cada concert.

Museu de la Música

L'exposició permanent del Museu de la Música, inaugurada a l'Auditori el març de 2007, acull prop de cinc-cents instruments i documents musicals que recorren l'evolució de la música a través de la

història. Presentada amb suports audiovisuals (música, imatge, text/veu), i en tres idiomes, l'exposició introdueix el visitant en el coneixement i el gaudi de la música. La col·lecció d'instruments i els audiovisuals són el punt de partida de les visites familiars i la programació educativa del museu, dissenyada amb el departament d'educació de l'Auditori, que ofereix diversos continguts i propostes didàctiques. Tenint en compte la diversitat de públics i sectors professionals als quals s'adreça, el Museu programa una oferta de visites, sessions divulgatives, tècniques i de formació amb la voluntat de donar a conèixer els seus fons patrimonials.

Amb la consolidació dels programes principals, com l'Orfeus i el Petit Orfeus; La Música del Museu, amb audicions dels instruments en viu; el curs d'organologia, únic en tot l'àmbit de l'ensenyament superior; l'organització d'exposicions de producció pròpia, temporals i itinerants, i l'acollida d'altres d'externes, l'activitat del Museu s'ha diversificat i multiplicat de forma notable, oferint als visitants i usuaris una experiència museística única a l'Estat espanyol i ja reconeguda internacionalment. Prop de 33.000 persones han passat l'any 2009 pel Museu de la Música, i el conjunt d'activitats organitzades pel centre ha atret més de 22.000 assistents.

Compromesos amb l'Any Albéniz, en el centenari de la seva mort i després d'uns mesos de recerca musicològica intensa, s'ha recuperat la interpretació, després de 100 anys, de les *Escenes simfòniques catalanes*. Conferències, concerts i l'exposició «Albéniz, un modernista universal (1860-1909)», al voltant del centenari de la mort del compositor, han completat la celebració.

Enguany, la documentació del Fons Instrumental del Museu ha fet un pas molt significatiu per als músics, musicòlegs i públic en general, ja que la pàgina web del Museu de la Música ha obert una nova secció amb el nom de «Catàleg en línia», on es podrà consultar la documentació del fons instrumental. Cal esmentar, finalment, el préstec d'instruments i obres de les col·leccions del centre en exposicions com «Pep Ventura abans del mite», a Figueres, i «El castell dels tres dragons», al Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Palau de la Música Catalana

Els esdeveniments d'aquest any 2009 relacionats amb l'anterior direcció del Palau han induït a canvis importants en l'estructura organitzativa d'aquest consorci.

Les activitats tant de la sala de concerts com del Petit Palau han continuat amb bon ritme, amb els cicles de concerts de la Fundació Orfeo Català - Palau de la Música i els cicles i festivals organitzats per promotors externs (Ibercàmera, Euroconcert, Promoconcert, The Project, Festival Internacional de Jazz, Festival del Mil·lenni, Concert Studio, Festival de Guitarra i altres acords, Festival Únicas, De Cajón! Festival de Flamenco, etc.). A això cal sumar-hi nombrosos actes institucionals, empresarials i socials.

Gran Teatre del Liceu

El 2009 el Liceu ha celebrat el desè aniversari de la seva reconstrucció. Davant la primera dècada del nou teatre, s'han planificat tot un seguit d'actes per recordar la reinauguració del coliseu líric, que va renéixer de las flames l'octubre de 1999.

Els aires nous que ha portat al Liceu el seu nou director general, Joan Francesc Marco, aposten per molta comunicació institucional. Las celebracions formen part d'aquesta estratègia que permet apropar al Liceu al carrer, amb activitats com la retransmissió en directe a la platja de la Barceloneta de l'òpera "Turandot" de Giacomo Puccini.

Respecte la programació d'òpera, cal destacar l'estrena de "L'incoronazione di Poppea" de Monteverdi, que ha suposat també la recuperació de part del seu patrimoni operístic. També ha estat possible la revisió de l'obra mestra de Wagner "Die Meistersinger von Nürnberg" a càrrec del reconegut director teatral alemany Claus Guth. En el camp dels compositors locals, s'ha de parlar de l'estrena absoluta de "La cabeza del Bautista", l'òpera del compositor contemporani català Enric Paloma. Als mesos de maig i juny s'ha pogut tornar a veure l'òpera de Beethoven "Fidelio" amb la participació de la gran soprano Karita Mattila. Durant els mesos d'estiu ha arribat també al Liceu una nova producció de "Salome" de Richard Strauss, on la soprano Nina Stemme interpreta per primera vegada el rol de protagonista. Ja a la tardor, s'ha estrenat "L'arbore di Diana" l'obra més destacada de Vicent Martín i Soler i Lorenzo Da Ponte. El novembre ha portat al Liceu una de les òperes cabdals del segle XX "Król Roger" de Karol Szymanowski, sota la direcció musical de Josep Pons. Pel que fa a l'òpera l'any ha tancat amb "Il trovatore" de Giuseppe Verdi, amb tres repartiments del més alt nivell.

En el camp de la dansa, han visitat el Liceu, entre d'altres, el Nederlands Dans Theater, l'English National Ballet, així com tres espectacles amb coreografia de Michel Fokine, "Les Sylphides", "L'espectre de la rose" i "La mort del cigne".

Mozart, Vivaldi o Dvorák són alguns dels compositors que s'han pogut escoltar en concert, i artistes com Matthias Goerne, Anne Schwanewilms, Thomas Quasthoff o Edita Gruberova, entre molts d'altres han ofert al públic els seus recitals.

Al Foyer s'ha continuat amb les diverses propostes musicals en motiu de les òperes programades (Cortesanes en l'òpera, Albéniz, Richard Strauss) i les sessions golfes, han donat peu a la visita de diversos instrumentistes i cantants de renom.

Els espectacles per a públic familiar i escolar del "Petit Liceu" han estat "El retablo de Maese Pedro" de Manuel de Falla, "La petita Flauta Màgica", "Pere i el llop", "El Superbarber de Sevilla", "La primera cançó" i "Allegro Vivace".

TAULES ANNEXES: INDICADORS CULTURALS 2009

DADES GENERALS

La cultura en xifres, 2006-2009

Altres dades de Barcelona, 2009

MUSEUS, COL·LECCIONS I CENTRES D'EXPOSICIONS

Museus i altres centres d'exposicions municipals i consorciats, 2009

Museus i centres d'exposicions d'altres institucions públiques, 2009

Museus i altres centres d'exposicions privats, 2009

Exposicions temporals d'arts visuals i disseny, 2009

Exposicions temporals d'història, 2009

Exposicions temporals de ciències, 2009

LLETRES I BIBLIOTEQUES

Biblioteques de Barcelona. Dades per centre, 2009

ARTS ESCÈNIQUES

Dades globals, 2009

Obres de +25.000 espectadors, 2009

Dades d'ocupació en sales de +200 localitats, 2009

Dades d'ocupació en sales de -200 localitats, 2009

Dades d'ocupació en teatres especials, 2009

FESTIVALS

Grec '09. Festival de Barcelona. Resum per àmbits

MÚSICA

Concerts als grans auditoris, 2009

Resum de les principals temporades i cicles dels auditoris i altres espais, 2009

Concerts de +5.000 espectadors, 2009

FESTES

La Mercè 2009. Indicadors principals

LA CULTURA EN XIFRES, 2006-2009

	2006	2007	2008	2009	% de variació 2009/2008
MUSEUS, COL·LECCIONS I CENTRES D'EXPOSICIONS					
Equipaments	39	41	41	41	
Usuaris	16.012.973	17.460.120	17.691.954	17.509.002	-1
Visites a les exposicions	14.872.269	16.159.915	16.114.247	15.489.145	-4
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC¹					
Equipaments	5	5	6	6	
Usuaris	3.433.593	3.970.467	3.935.762	4.542.725	15
ARXIUS					
Equipaments	2	2	2	3	
Usuaris	21.576	18.029	16.610	15.651	-6
Consultes	165.722	98.458	113.513	113.828	0,3
BIBLIOTEQUES DE BARCELONA (xarxa pública)					
Equipaments	29	31	32	35	
Visites	4.896.978	5.172.624	5.756.946	6.119.285	6
Préstecs	3.816.777	3.905.107	4.336.236	4.390.993	1
ARTS ESCÈNIQUES					
Sales	42	45	42	53	
Espectadors	2.191.505	2.386.286	2.623.944	2.710.771	3
% d'ocupació	57	61	55	56	1
MÚSICA²					
Equipaments	4	6	28	28	
Espectadors	1.652.094	1.566.017	2.470.333	2.442.742	-1
% d'ocupació als grans auditoris	81	79	80	76	-4
CINEMES DEL CIRCUÏT COMERCIAL					
Sales	201	201	198	198	
Espectadors	10.057.069	9.514.453	9.023.373	8.664.843	-4
Nombre de pel·lícules exhibides	827	834	780	756	-3
FESTIVALS					
Nombre	90	91	113	128	13

¹ L'any 2009 s'han començat a comptabilitzar les visites al castell de Montjuïc.

² Inclou les dades dels tres auditoris de la ciutat (Liceu, Auditori i Palau de la Música), els concerts amb més de 5.000 espectadors i, a partir del 2008, les sales de música en viu

ALTRES DADES DE BARCELONA, 2009

Població de la ciutat	1.621.537
Població de la Regió Metropolitana	4.992.193
Turistes	6.476.033
Consultes als punts d'informació turística	3.127.885

Fonts: dades de les biblioteques: Biblioteques de Barcelona; dades d'arts escèniques: ADETCA; dades de les sales música en viu: ASACC; dades d'audiovisuals: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, Generalitat de Catalunya; dades de població: Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona; dades de turisme: Turisme de Barcelona; resta de dades: cada centre o programa.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

MUSEUS I ALTRES CENTRES D'EXPOSICIONS MUNICIPALS I CONSORCIATS, 2009

	Visitants	Visites a exposicions	Usuaris d'activitats i serveis	Total usuaris
MUSEUS I COL·LECCIONS				7.366.159
Museus i centres d'arts visuals i disseny				
Museu Picasso	1.005.229	1.292.528	20.586	1.313.114
Museu Frederic Marès ¹	26.603	44.867	968	45.835
Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí	31.288	26.452	4.837	31.289
Museu d'Art Contemporani de Barcelona. MACBA	371.825	591.422	99.224	690.646
Museu Nacional d'Art de Catalunya. MNAC	667.583	1.041.075	45.643	1.086.718
Fundació Joan Miró	538.182	945.815	56.614	1.002.429
Fundació Antoni Tàpies ²	2.167	—	2.167	2.167
Disseny Hub Barcelona. DHUB	89.651	158.302	5.151	163.453
Museu de Ceràmica	49.223	87.214	3.359	90.573
Museus i centres d'història i memòria				
Museu d'Història de Barcelona. MUHBA ³	615.161	629.898	35.521	665.419
Museu Marítim de Barcelona	464.071	539.390	133.652	673.042
Museu Militar ⁴	21.411	21.411	—	21.411
Museu Etnològic	19.812	36.187	7.094	43.281
Arxiu Fotogràfic de Barcelona	8.719	8.719	—	8.719
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. AHCB	15.122	15.122	—	15.122
Museu de la Música	32.799	50.629	22.043	72.672
Museu dels Autòmats del Tibidabo	121.853	121.853	—	121.853
Museus i centres de ciències				
Museu de Ciències Naturals de Barcelona. MCNB	176.681	243.624	25.370	268.994
Parc Zoològic	995.361	995.361	54.061	1.049.422
CENTRES D'EXPOSICIONS				541.257
Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. CCCB	416.441	218.650	197.791	416.441
La Virreina Centre de la Imatge	71.134	71.134	—	71.134
Edifici Fòrum ⁵	11.780	11.780	—	11.780
La Capella	41.902	41.852	50	41.902
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC				1.016.684
Pavelló Mies van der Rohe	84.875	84.875	—	84.875
Castell de Montjuïc	711.782	809.659	122.150	931.809

1. El Museu Frederic Marès està tancat des del mes d'octubre de 2009.

2. La Fundació Antoni Tàpies ha estat tancada els anys 2008 i 2009 per obres de millora.

3. A partir de l'any 2009, el Museu d'Història de Barcelona ha incorporat els usuaris corresponents al temple d'August, que no s'havien comptabilitzat els anys anteriors.

4. El Museu Militar va tancar definitivament el dia 22 de maig de 2009.

5. L'Edifici Fòrum va tancar definitivament el mes de juny de 2009.

Font: cada centre

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona

MUSEUS I ALTRES CENTRES D'EXPOSICIONS D'ALTRES INSTITUCIONS PÚBLIQUES, 2009

	Visitants	Visites a exposicions	Usuaris d'activitats i serveis	Total usuaris
MUSEUS I COL·LECCIONS				347.578
Museus i centres d'història i memòria				
Museu d'Arqueologia de Catalunya	17.699	17.699	8.283	25.982
Museu d'Història de Catalunya	287.663	295.291	26.305	321.596
CENTRES D'EXPOSICIONS				494.459
Arts Santa Mònica	75.563	75.563	—	75.563
Palau Robert	418.896	418.896	—	418.896
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC				162.805
Palau Güell	162.805	162.805	—	162.805

Font: cada centre

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona

MUSEUS I ALTRES CENTRES D'EXPOSICIONS PRIVATS, 2009

	Visitants	Visites a exposicions	Usuaris d'activitats i serveis	Total usuaris
MUSEUS I COL·LECCIONS				5.759.818
Museus i centres d'arts visuals i disseny				
Museu Fundació Fran Daurel	280.978	280.978	258	281.236
Fundació Suñol d'Art Contemporani	9.050	12.366	811	13.177
Museu Fundació Francisco Godia	18.604	18.604	—	18.604
Fundació Vila Casas	19.376	19.376	1.516	20.892
Museus i centres d'història i memòria				
Museu de la Xocolata	112.310	112.310	—	112.310
Museu Egipci	312.631	285.250	27.381	312.631
Museu FC Barcelona President Núñez	1.089.925	1.089.925	—	1.089.925
Museu de la Cera	195.065	195.065	—	195.065
Museu de l'Eròtica	29.438	29.438	—	29.438
Museus i centres de ciències				
CosmoCaixa	752.981	1.612.142	470.012	2.082.154
L'Aquàrium	1.461.271	1.461.271	143.115	1.604.386
CENTRES D'EXPOSICIONS				2.999.731
CaixaFòrum	782.493	1.179.186	578.361	1.757.547
La Pedrera de Caixa Catalunya	1.242.184	1.192.500	49.684	1.242.184
ESPAIS D'INTERÈS ARQUITECTÒNIC				3.363.236
Temple Expiatori de la Sagrada Família	2.321.539	2.321.539	—	2.321.539
Casa Museu Gaudí	413.423	413.423	—	413.423
Casa Batlló	628.274	628.274	—	628.274

Font: cada centre

EXPOSICIONS TEMPORALS D'ARTS VISUALS I DISSENY, 2009

	Dates	Visites
MUSEU PICASSO		327.109
Objectes vius. Figura i natura morta en Picasso	20/11/08 - 01/03/09	109.871
Kees van Dongen	11/06/09 - 27/09/09	177.952
Imatges secretes	05/11/09 - 14/12/09	39.286
DISSENY HUB BARCELONA. DHUB		57.044
Cartells d'autor	02/12/08 - 07/03/09	4.227
Turisme. Espais de ficció	02/12/08 - 07/06/09	8.736
Muntar/grapar/plegar	03/03/09 - 17/05/09	8.187
Multi Rambles	28/05/09 - 19/07/09	5.390
Efecte souvenir	15/07/09 - 13/12/09	14.007
Tocadors. Galeria d'estudi	29/07/09 - 01/11/09	11.835
The One Show 2009	10/11/09 - 22/11/09	1.049
Helvètica. Una nova tipografia	01/12/09 - 07/02/10	3.613
MUSEU DE CERÀMICA		37.991
Allà on el món s'acaba	20/01/09 - 10/05/09	16.258
Villa Nurbs. Ceràmica i arquitectura	18/05/09 - 30/08/09	12.022
Porcellana imperial xinesa de les col·leccions Bave de Ginebra	01/10/09 - 31/01/10	9.711
MUSEU FREDERIC MARÈS		18.264
La bellesa ideal, Antoni Solà (1780-1861) escultor a Roma	29/04/09 - 27/09/09	18.264
MUSEU BARBIER-MUELLER D'ART PRECOLOMBÍ		26.452
Obres mestres de l'art precolombí a les col·leccions Barbier-Mueller	26/11/08 - 31/12/09	26.452
MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA. MNAC		670.212
Monedes en lluita	05/06/08 - 03/05/09	15.160
Juli González. Retrospectiva	28/10/08 - 25/01/09	26.456
L'imaginari d'Eugenio Lucas. La influència de Goya a la poètica romàntica	04/11/08 - 01/02/09	24.510
Sorolla. Visió d'Espanya	20/02/09 - 03/05/09	252.464
Sorolla. Procés creatiu	20/02/09 - 03/05/09	145.039
Els ibers, cultura i moneda	21/05/09 - 02/05/10	31.832
Això és la guerra! Robert Capa en acció / Gerda Taro	07/07/09 - 27/09/09	112.254
Convidats d'honor	02/12/09 - 14/04/10	43.884
La princesa sàvia	02/12/09 - 28/02/10	33.773
FUNDACIÓ JOAN MIRÓ		434.327
Modernitat americana	01/11/08 - 25/01/09	19.357
Diana Larrea (Els vint-i-quatre graons)	28/11/08 - 11/01/09	1.990
Ignasi Abellí (Nadala 2008)	05/12/08 - 11/01/09	219
Javier Arce (Els vint-i-quatre graons)	23/01/09 - 15/03/09	7.394
Kiki Smith. Her Memory	19/02/09 - 24/05/09	170.803
Abigail Lazkoz (Els vint-i-quatre graons)	27/03/09 - 17/05/09	12.165
Raúl Belinchón (Els vint-i-quatre graons)	29/05/09 - 12/07/09	8.672
Miró-Dupin. Art i poesia	17/06/09 - 18/10/09	171.822
Mayte Vieta (Silenci explícit)	09/10/09 - 08/12/09	8.174
Frantisek Kupka	28/11/09 - 24/01/10	29.208
Tere Recarens (Nadala 2009)	03/12/09 - 10/01/10	2.455
Mario García Torres (Silenci explícit)	17/12/09 - 21/02/10	2.068
MUSEU D'ART CONTEMPORANI DE BARCELONA. MACBA		444.597
L'arxiu universal	23/10/08 - 06/01/09	5.185
Rabascall. Producció 1964-1982	23/01/09 - 19/04/09	48.424
Thomas Bayrie. Diria que ja no som a Kansas	06/02/09 - 19/04/09	46.398
Cildo Meireles	11/02/09 - 26/04/09	72.642
Espai de lectura 1. Brasil	11/02/09 - 13/06/09	1.934
Principi d'incertesa	14/05/09 - 12/06/09	4.870
Temps com a matèria. Col·lecció MACBA. Noves incorporacions (XXII)	15/05/09 - 31/08/09	93.925

Col·lecció MACBA. Noves incorporacions	03/07/09 - 04/02/10	42.164
Als marges de l'art	10/07/09 - 08/11/09	3.427
Modernologies. Artistes contemporanis investiguen la modernitat i el modernisme	23/09/09 - 17/01/10	57.093
L'anarquia del silenci. John Cage i l'art experimental	23/10/09 - 10/01/10	41.729
Ray Johnson. Completa-ho i retorna-ho, sisplau	06/11/09 - 10/01/10	26.078
El mal d'escriptura. Un projecte sobre text i imaginació especulativa	20/11/09 - 25/04/10	728

FUNDACIÓ SUÑOL D'ART CONTEMPORANI	12.366
--	---------------

Porta}Zush. 1961-1979	29/01/09 - 26/09/09	3.651
Col·loquis. Primera part	17/03/09 - 03/10/09	2.478
Acte 10. Tecura 4.0	23/03/09 - 04/04/09	265
Acte 11. BachCage.04	29/04/09 - 30/04/09	127
Acte 12. Patricia Dauder	07/05/09 - 04/07/09	454
Acte 13. Eva Lootz	09/07/09 - 12/09/09	534
Acte 14. Isaki Lacuesta&Isa Campo	01/10/09 - 28/11/09	1.264
Los esquizos de Madrid	15/10/09 - 06/01/10	2.444
Mirant des de fora. Fundació ArtAids	01/12/09 - 19/12/09	789
Ann-Veronica Janssens. Berlín-Barcelona	22/12/09 - 09/01/10	360

LA VIRREINA CENTRE DE LA IMATGE	71.134
--	---------------

ESPAI 2		25.366
De facto. Joan Fontcuberta 1982-2008	05/11/08 - 08/02/09	5.604
Javier Codesal. Dins i fora de nosaltres	20/03/09 - 31/05/09	3.574
Jo mateix i l'altre	09/07/09 - 27/09/09	9.612
Noh Suntag. Estat d'excepció	04/11/09 - 24/01/10	1.389
Nauczyciel	19/11/09 - 14/02/10	5.187

ESPAI XAVIER MISERACHS		45.768
Working documents, Relats de la cultura immaterial	18/11/08 - 08/02/09	2.237
La mort i la primavera (Any Rodoreda)	05/03/09 - 03/05/09	6.006
Ingrid. Last Login	22/05/09 - 21/06/09	4.933
Valérie Mréjen	16/07/09 - 06/09/09	4.013
Fotomercè. Carmen Secanell	18/09/09 - 25/10/09	28.579

LA CAPELLA	41.852
-------------------	---------------

Permeable. El significat és promiscu	18/12/08 - 31/01/09	4.447
Assaig general	16/02/09 - 21/02/09	328
BCN Producció'09	18/03/09 - 02/05/09	17.337
Premios y becas Caja Madrid	14/05/09 - 21/06/09	8.408
Paradiso	01/07/09 - 06/07/09	969
Autenticithé (Sabel Gavaldon)	17/09/09 - 25/10/09	642
Centri/fugacions	21/09/09 - 08/11/09	5.593
Requalificació del cub (Mariona Moncunill)	29/10/09 - 29/11/09	584
Jornades Blocs & Clubs	12/11/09 - 15/11/09	810
Festival de Performances eBent	19/11/09 - 21/11/09	468
ID de Barri	27/11/09 - 08/12/09	1.841
Ketubha (Brooke Borg)	10/12/09 - 10/01/10	425

CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA. CCCB	218.650
---	----------------

A la ciutat xinesa	04/11/08 - 22/02/09	17.110
Instal·lació «Metamembrana»	14/01/09 - 08/02/09	4.554
Il·luminacions. Catalunya visionària	17/02/09 - 17/05/09	22.943
Bamako. VII Trobada africana de fotografia	24/02/09 - 01/06/09	23.005
Quinquis dels 80	24/05/09 - 26/09/09	43.480
El segle del jazz	21/07/09 - 18/10/09	38.071
Cerdà i la Barcelona del futur	20/10/09 - 28/02/10	24.455
World Press Photo	10/11/09 - 13/12/09	34.893
BAC!	01/12/09 - 03/01/10	7.787
Drap'art	18/12/09 - 10/01/10	2.352

CAIXAFORUM	1.179.186
-------------------	------------------

Col·lecció d'obra gràfica de la Fundació "la Caixa"	22/01/09 - 15/03/09	21.857
Joaquim Mir. Antològica (1873-1940)	03/02/09 - 26/04/09	133.421
Richard Rogers + arquitectes. De la casa a la ciutat	05/03/09 - 07/06/09	124.138
Mersad Berber. Retrospectiva	24/03/09 - 24/05/09	70.196
Zabaleta 101. Centenari de Rafael Zabaleta	31/03/09 - 17/05/09	32.076
Barceló per a la sala XX de les Nacions Unides a Ginebra	07/04/09 - 14/06/09	63.044
Andrea Palladio	22/05/09 - 06/09/09	98.771
Massimo Bartolini: In the Back of my Mind	25/05/09 - 30/08/09	37.512
Figuracions	19/06/09 - 27/09/09	78.336

Maurice de Vlaminck	03/07/09 - 18/10/09	100.132
Comerç just: una història, un producte	08/07/09 - 20/10/09	38.537
Alphonse Mucha (1860-1939). Seducció, modernitat i utopia	18/09/08 - 04/01/09	9.581
Els mons de l'islam a la col·lecció del Museu Aga Khan	09/10/09 - 17/01/10	86.156
El pa dels àngels. Col·leccions de la galeria dels Uffizi	22/10/08 - 08/02/09	47.451
Zones de risc. Col·lecció d'art contemporani de la Fundació "la Caixa"	25/10/08 - 01/03/09	56.417
FotoPres'09. Certamen de Fotografia de Premsa Espanyola	30/10/09 - 21/02/10	71.939
Cambodja, terra d'esperança	04/11/09 - 28/02/10	40.669
La mirada de l'artista: Luis Gordillo	18/11/09 - 11/04/10	28.833
Mirades a la Col·lecció II	15/12/08 - 29/03/09	40.120

LA PEDRERA DE CAIXA CATALUNYA

1.192.500

Exposició permanent sobre Gaudí	01/01/09 - 31/12/09	948.025
L'altra Rodoreda	01/01/09 - 15/02/09	8.054
Mompou	07/02/09 - 14/06/09	116.403
Els tresors d'Atapuerca	08/05/09 - 28/06/09	31.181
M. Nyman	21/05/09 - 01/06/09	3.257
Maillol	19/10/09 - 31/01/10	85.580

FUNDACIÓ VILA CASAS/ESPAI VOLART

10.876

Assumpció Mateu / Agustí Puig	27/11/08 - 07/02/09	3.668
Enric Pladevall / Antonio Gálvez	19/02/09 - 18/04/09	1.902
Enric Ansesa / Antonio Gálvez	30/04/09 - 27/06/09	1.174
Ynglada Guillot / Patrim	07/07/09 - 31/07/09	456
Gregori Iglesias / Guinovart	17/09/09 - 19/12/09	3.676

FUNDACIÓ FRAN DAUREL

46.523

Dau al Set	26/02/09 - 26/04/09	30.350
4arT. Concurs de pintura i escultura figuratives	19/11/09 - 10/01/10	16.173

1. Dades corresponents als dies oberts durant l'any 2009.

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

EXPOSICIONS TEMPORALS D'HISTÒRIA, 2009

	Dates	Visites
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA. MUHBA		75.753
Barraques. La ciutat informal	17/07/08 - 26/04/09	5.596
Barcelona connectada. Ciutadans transnacionals	21/02/09 - 27/09/09	29.286
Barcelona i els jocs florals	17/07/09 - 14/03/10	8.561
Mauthausen	19/09/09 - 20/11/09	29.215
Madrid-Barcelona	27/11/08 - 01/02/09	2.327
A vol d'ocell	28/06/09 - 03/10/09	768
MUSEU ETNOLÒGIC		16.375
Àfriques	03/07/08 - 03/05/09	3.607
El carnaval de Barranquilla	05/05/09 - 28/02/10	7.456
Fam i guerra	04/07/09 - 30/04/10	5.312
MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA		225.192
Els grans viatges de Zheng He	01/01/09 - 31/03/09	22.993
Les sorres X	01/01/09 - 31/03/09	128
Retrat de la Barcelona marítima	24/02/09 - 31/03/09	464
Tutankamon. La tomba i els seus tresors	06/06/09 - 04/10/09	152.532
El Marítim entre bombes	09/06/09 - 31/07/09	39.132
Barcelona una ciutat, un port	17/06/09 - 31/08/09	299
Tiempo de transición 1975-1982	01/10/09 - 25/10/09	739
Vaya valla. Gràfica revolucionària cubana	01/10/09 - 18/10/09	300
El mon flueix	04/11/09 - 30/11/09	221
Immersió. La conquesta del fons del mar	24/11/09 - 30/11/09	2.139
Cerdà 150 anys de modernitat	25/11/09 - 30/11/09	6.219

MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA**168.038**

Sant Pere de les Puel·les. Un monestir de dones	01/01/09 - 01/03/09	39.467
Fotografies de la Primera Guerra Mundial	01/01/09 - 29/03/09	48.137
Guerra civil a Catalunya: testimonis i vivències	14/01/09 - 01/03/09	24.393
Nous genis 2009. Pintures sobre persones	28/04/09 - 31/05/09	4.636
Princeses de terres llunyanes. Catalunya i Hongria a l'edat mitjana	08/05/09 - 01/08/09	27.566
Col·lecció de Francesc d'Assís López Sala	16/06/09 - 27/09/09	14.480
Rafael Dalmau, Editor: 50 anys	06/10/09 - 25/10/09	1.731
Experiència fotogràfica dels monuments 2009	28/10/09 - 22/11/09	1.933
Colònies industrials	02/12/09 - 31/12/09	3.348
Unió de Pagesos, 35 anys. Catalunya, terra pagesa	09/12/09 - 31/12/09	2.347

MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA

Àfriques	01/01/09 - 28/02/09	—
Europa fa un milió d'anys	12/03/09 - 14/06/09	—
Rostres de Roma	09/07/09 - 13/09/09	—
Visions d'Egipte: Oxirinc	01/10/09 - 31/12/09	—

CASTELL DE MONTJUÏC

Barcelona té castell	01/01/09 - 31/12/09	97.877
Barcelona en flames!	07/05/09 - 18/10/09	—

MUSEU DE LA MÚSICA

Albéniz, un modernista universal (1860-1909)	11/03/09 - 30/09/09	17.830
--	---------------------	--------

ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA**8.719**

Joan Martí, fotògraf. Belleses del xix	28/10/08 - 31/01/09	1.024
Fons fotogràfic. Retrats de Francesc Serra	23/02/09 - 23/05/09	1.545
1909: fotografia, ciutat i conflicte	17/06/09 - 30/01/10	6.150

ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT DE BARCELONA. AHCB**15.122**

Sportman. Revistes pioneres de l'esport català	16/06/08 - 31/01/09	—
Joan Amades, la memòria del poble	05/02/09 - 13/03/09	1.035
Orient a la Biblioteca Massana	01/04/09 - 31/10/09	13.299
Homenatge a Josep M. Picó	09/11/09 - 11/04/10	788

MUSEU EGIPCI**53.500**

Sarcòfags de l'antic Egipte. Jardiners d'Amon a la Vall de les Reines	01/01/09 - 30/04/09	25.000
Esquelets malalts. Una visió de la malaltia a través del temps	05/02/09 - 30/09/09	27.000
Art funerari precolombí. La passió de Tórtola Valencia	11/12/09 - 31/12/09	1.500

1. Dades corresponents als dies oberts durant l'any 2009

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

EXPOSICIONS TEMPORALS DE CIÈNCIES, 2009

	Dates	Visites
MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS DE BARCELONA. MCNB		83.764
Assassinat al Museu	12/03/08 - 06/01/09	1.007
El castell dels Tres Dragons	19/02/09 - 13/09/09	58.661
Exploradors: aventura i biodiversitat	29/10/09 - 30/11/09	4.242
Fibres vegetals. Les plantes ens ajuden a viure	27/06/08 - 31/05/09	19.854
COSMOCAIXA		1.006.226
Fes-te voluntari	31/03/09 - 03/05/09	13.585

Tecnologia comparada	28/10/08 - 13/09/09	276.875
Nombres de bona família	16/07/08 - 18/04/10	396.210
Parlem de drogues	15/01/09 - 31/01/10	178.802
Darwin observador	20/10/09 - 15/11/10	70.267
Abracadabra. Il·lusionisme i ciència	18/11/09 - 01/03/11	70.487

1. Dades corresponents als dies oberts durant l'any 2009

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

BIBLIOTEQUES DE BARCELONA. DADES PER CENTRE, 2009

	Superfície (m ²)	Fons documental	Punts de lectura	Visites	Préstecs
DISTRICTE DE CIUTAT VELLA					
Biblioteca Barceloneta - La Fraternitat	836	41.454	87	170.339	106.587
Biblioteca Francesca Bonnemaison	1.663	88.014	222	219.757	195.094
Biblioteca Sant Pau - Santa Creu	950	56.646	124	80.962	50.478
DISTRICTE DE L'EIXAMPLE					
Biblioteca Fort Pienc	1.091	48.707	97	222.556	159.906
Biblioteca Infantil i Juvenil Lola Anglada	270	28.441	64	45.157	48.524
Biblioteca Joan Miró	750	66.586	207	185.810	176.733
Biblioteca Sagrada Família	2.641	74.671	294	413.452	346.280
Biblioteca Sant Antoni - Joan Oliver	1.322	31.827	109	200.893	152.235
Biblioteca Sofia Barat	535	41.531	74	124.591	111.514
DISTRICTE DE SANTS - MONTJUÏC					
Biblioteca Francesc Candel	2.091	42.463	183	178.633	112.958
Biblioteca Poble Sec - Francesc Boix	539	37.738	93	131.687	99.588
Biblioteca Vapor Vell	2.000	92.153	294	402.423	260.267
DISTRICTE DE LES CORTS					
Biblioteca Can Rosés	770	42.422	111	114.476	83.686
Biblioteca Les Corts - Miquel Llongueras	1.431	77.756	203	212.970	141.044
DISTRICTE DE SARRIÀ - SANT GERVASI					
Biblioteca Clarà	762	48.470	102	121.129	106.019
Biblioteca Collserola - Josep Miracle	460	30.118	73	38.384	36.512
DISTRICTE DE GRÀCIA					
Biblioteca de Gràcia - Jaume Fuster	5.636	92.637	325	698.132	339.997
Biblioteca Vila de Gràcia	1.024	46.493	153	265.870	173.301
DISTRICTE D'HORTA - GUINARDÓ					
Biblioteca El Carmel - Juan Marsé	2.392	77.009	314	193.495	148.898
Biblioteca Guinardó - Mercè Rodoreda	2.060	84.874	214	303.206	186.249
Biblioteca Horta - Can Mariner	2.170	34.003	125	185.267	134.197
Biblioteca Montbau - Albert Pérez Baró	570	35.060	179	45.985	49.159
DISTRICTE DE NOU BARRIS					
Biblioteca Canyetes	450	29.171	68	13.044	23.308
Biblioteca Les Roquetes	1.193	28.017	129	109.507	79.560
Biblioteca Nou Barris	2.010	77.410	276	331.268	196.556
Biblioteca Zona Nord	1.462	30.359	140	5.164	4.584
Biblioteca Torre Llobeta	108	15.187	33	19.030	26.277
DISTRICTE DE SANT ANDREU					
Biblioteca Bon Pastor	1.574	40.645	109	83.663	51.983
Biblioteca Garcilaso	700	46.420	86	149.026	109.449
Biblioteca La Sagrera - Marina Clotet	2.211	29.287	183	31.660	24.724
Biblioteca Ignasi Iglésias - Can Fabra	3.000	106.048	389	434.330	284.806
DISTRICTE DE SANT MARTÍ					
Biblioteca Ramon d'Alòs-Moner	380	30.260	80	62.489	60.597
Biblioteca Sant Martí de Provençals	280	27.102	89	65.947	55.413
Biblioteca Poblenou - Manuel Arranz	1.550	31.132	184	94.994	101.032
Biblioteca Xavier Benguerel	1.960	102.980	184	163.989	153.478

TOTAL	48.841	1.813.091	5.597	6.119.285	4.390.993
-------	--------	-----------	-------	-----------	-----------

Font i elaboració: Biblioteques de Barcelona.

ARTS ESCÈNIQUES. DADES GLOBALS, 2009

	Sales de teatre de + 200 localitats	Sales de teatre de - 200 localitats	Sales de teatre especials ¹	Total
Teatres	27	17	9	53
Espectacles	418	287	27	718 ⁽²⁾
Representacions	6.682	3.770	165	10.617
Aforament	4.321.263	428.116	104.312	4.853.691
Entrades venudes	2.253.181	161.068	66.407	2.480.656
Taquillatge(€)	67.563.546	1.497.581,00	1.399.901	70.461.028
% de venda	52			51
Espectadors	2.442.235	193.127	75.409	2.710.771
% d'ocupació	56	45	72	56

1. S'han considerat sales de teatre especial els següents espais: Biblioteca de Catalunya, CCCB, Fabra i Coats, Mercat Bacsteix, Teatre Grec, Miradors Grec, Museu Picasso, Palau Sant Jordi i Plaça Margarida Xirgu.

2. La suma parcial d'espectacles no correspon al total perquè alguns espectacles s'han representat en diferents sales.

Font i elaboració: ADETC.

ARTS ESCÈNIQUES. OBRES DE +25.000 ESPECTADORS, 2009

Títol	Sala	Funcions	Espectadors	Aforament	% d'ocupació
La bella y la bestia	BCN Teatre Musical	230	170.163	402.500	42
Hoy no me puedo levantar	Teatre Tívoli	133	150.124	198.835	76
Garrick	Teatre Poliorama	187	108.869	134.379	81
Spamalot	Teatre Victoria	150	89.089	169.800	52
Boeing, Boeing	Teatre Coliseum / Apolo	173	66.502	111.392	60
La vida por delante	Teatre Goya	137	63.820	68.500	93
El joc dels idiotes	Teatre Condal	126	46.269	85.758	54
Il Trovatore	Gran Teatre del Liceu	19	39.208	43.548	90
Un marit ideal	Teatre Goya	76	35.846	38.000	94
Carmen	Coliseum	40	35.409	54.180	65
L'inspector	Teatre Nacional de Catalunya	60	33.672	52.200	65
Els nois d'història	Teatre Goya	82	30.334	41.000	74
La montaña rusa	Teatre Condal	89	29.324	60.787	48
Cancún	Teatre Borrás	114	29.150	83.695	35
Ópera y flamenco	Teatre Poliorama	84	25.809	49.548	52
La casa de Bernarda Alba	Teatre Nacional de Catalunya	54	25.548	27.162	94
Un dios salvaje	Teatre Tívoli	18	25.314	27.000	94

Font: ADETC.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

DADES D'OCUPACIÓ EN SALES DE +200 LOCALITATS, 2009

Sala	Nombre d'espectacles	Espectadors	% d'ocupació
Adrià Gual (Sala Mont)	19	10.281	66
Apolo Teatre	8	94.134	51
BCN Teatre Musical	2	187.880	44
Borràs	7	68.210	37
Club Capitol	8	93.100	47
Club Capitol II	10	45.991	48
Coliseum	5	115.336	50
Condal	6	102.595	47
Fundació Joan Miró	8	13.460	51
Goya	7	139.707	81
Guasch Teatre	19	40.328	42
Liceu	50	315.501	83
Mercat	32	20.199	79
Mercat de les Flors OM	8	8.311	76
Nacional	11	96.553	66
Nacional - Jardí	1	1.800	100
Nacional - Petita	6	49.236	86
Nacional - Taller	8	25.271	86
Poliorama	17	173.804	71
Regina	13	63.549	72
Romea	12	83.711	53
SAT	49	40.817	45
Teatre Lliure - Fabià Puigserver	18	50.363	72
Teatreneu I	66	97.370	38
Tívoli	14	274.940	64
Victoria	10	172.667	47
Villarroel	15	57.121	49
Total	429	2.442.235	56

DADES D'OCUPACIÓ EN SALES DE -200 LOCALITATS, 2009

Sala	Nombre d'espectacles	Espectadors	% d'ocupació
Adrià Gual (Sala Estudi)	23	6.245	70
Adrià Gual (Sala Tallers)	9	1.330	80
Almeria Teatre	3	700	29
Brossa Espai Escènic	13	7.265	55
Círcol Maldà	10	4.827	62
El Llantiol	17	9.788	15
Nau Ivanow	3	1.771	44
Sala Beckett	20	13.909	81
Sala Muntaner	21	26.345	44
Teatre del Raval	35	13.794	39
Teatre Gaudí Barcelona 1	15	18.192	41
Teatre Gaudí Barcelona 2	7	1.531	54
Teatre Lliure - Espai	20	18.507	65
Teatre Tantarantana	32	26.636	58
Teatreneu II	40	28.617	45
Teatreneu III	2	1.848	50
Versus Teatre	22	11.822	48
Total	292	193.127	45

DADES D'Ocupació DELS TEATRES ESPECIALS, 2009

Sala	Nombre d'espectacles	Espectadors	% d'ocupació
Biblioteca de Catalunya	3	10.938	85
CCCB	1	477	95
Fabra i Coats	1	977	99
Mercat Bacsteix	3	553	81
Teatre Grec	12	30.173	74
Mirador Grec	2	1.149	94
Museu Picasso	1	250	100
Palau Sant Jordi	2	21.425	95
Pl. Margarida Xirgu	2	9.467	39
Total	27	75.409	72

Font: ADETCÀ.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

GREC'09 FESTIVAL DE BARCELONA. RESUM PER ÀMBITS

	Espectacles	Aforament	Espectadors	% d'ocupació
Teatre	20	61.109	35.699	58
Dansa	7	10.986	8.720	79
Musica	27	35.028	24.241	69
Circ	1	3.662	3662	100
TOTAL	55	110.785	72.322	65

Font i elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

CONCERTS ALS GRANS AUDITORIS, 2009

	Concerts	Espectadors	Aforament	% d'ocupació
L'Auditori	627	482.247	612.647	79
Palau de la Música	436	417.562	615.146	68
Gran Teatre del Liceu	308	270.746	314.840	86

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

RESUM DE LES PRINCIPALS TEMPORADES I CICLES DELS AUDITORIS, 2009¹

	Concerts	Espectadors	Aforament	% d'ocupació
PALAU DE LA MÚSICA				
Palau 100	16	24.273	31.327	77
Els simfònics al Palau	12	14.524	23.575	62
Concerts de tarda	6	9.464	11.802	80
Els diumenges al Palau	6	6.694	11.802	57
Cobla, cor i dansa al Palau	5	4.755	9.835	48
El primer Palau	5	4.378	9.835	45
Centenari del Palau	2	3.185	3.934	81
Cicle d'orgue	2	3.436	3.770	91
Cicle Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra	4	1.327	2.152	62
Cambra Coral	3	951	1.614	59
Cicle Familiars	17	7.251	8.491	85
Música de cambra	4	1.353	2.152	63
Concerts del centenari	2	3.185	3.934	81
XXIV Temporada Euroconcert	7	7.190	12.950	56
XXV Temporada Euroconcert	5	4.263	5.550	77
AUDITORI				
Temporada de L'OBC	151	188.485	235.702	80
Banda municipal ²	67	34.622	45.829	76
Festival Nous Sons '09	8	2.059	4.447	46
XXXI Festival de Música Antiga de Barcelona	11	3.413	7.767	44
Vermouth Jazz '09	5	1.850	1.850	100
PALAU DE LA MÚSICA ,AUDITORI I LICEU				
XXV Temporada Ibercàmera	8	14.772	16.980	87
XXVI Temporada Ibercàmera	4	7.186	8.592	84

1. Dades dels concerts que s'han fet durant l'any 2009.

2. Les dades recullen els concerts de la Banda tant dins com fora de l'Auditori.

Font: cada centre.

Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

CONCERTS DE +5.000 ESPECTADORS, 2009

	Data	Lloc	Espectadors
U2	30/06/2009	Camp Nou	90.484
U2	02/07/2009	Camp Nou	89.937
AC/DC	07/06/2009	Estadi Olímpic	64.196
Coldplay	04/09/2009	Estadi Olímpic	63.306
Madonna + Paul Oakenfold	21/07/2009	Estadi Olímpic	42.858
Sonisphere	11/07/2009	Recinte Fòrum	26.167
AC/DC	31/03/2009	Palau Sant Jordi	17.880
Depeche Mode	20/11/2009	Palau Sant Jordi	17.702
Depeche Mode	21/11/2009	Palau Sant Jordi	16.799
Elton John	20/10/2009	Palau Sant Jordi	15.759
Muse	24/11/2009	Palau Sant Jordi	14.706
Joaquín Sabina	17/12/2009	Palau Sant Jordi	14.209
El Canto del Loco	19/12/2009	Palau Sant Jordi	14.123
Leonard Cohen	21/09/2009	Palau Sant Jordi	13.010
Il Divo	03/04/2009	Palau Sant Jordi	12.924
Beyonce	20/05/2009	Palau Sant Jordi	10.762
Green Day	01/10/2009	Palau Sant Jordi	10.467

TOTAL

535.289

Font: SGAE. Societat General d'Autors i Editors.
Elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.

LA MERCÈ 2009. INDICADORS PRINCIPALS

Piromusical	145.000
Correfoc	70.000
Festival Pirotècnic Internacional	39.000
Cavalcada de la Mercè	110.000
Arts de carrer	163.878
BAM i altres concerts	398.650
La ciutat de les persones i mostra d'entitats	220.000
Tradicionals	161.250
Projeccions	55.300
Portes obertes museus i altres centres	134.104
Resta d'espais i altres activitats	88.074
TOTAL FESTA	1.585.256

Font i elaboració: Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona.